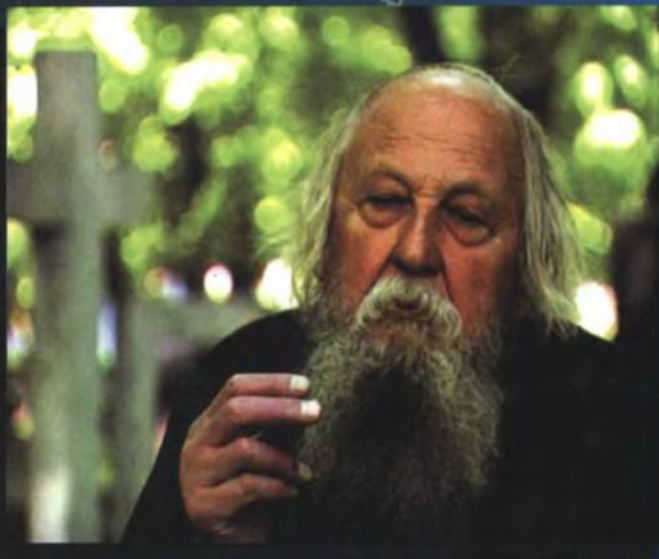

Остап Лапський

ОБАБІЧ:

ІСТИНИ?!

Український архів

*А словом рідним
гóїтиму: емігранта
душу неvigóйну?!*

*Їй в пригоді, схимник,
буду: порохом сухим?!*

ОСТАП ЛАПСЬКИЙ
ОБАБІЧ:
ІСТИНИ?!

Український архів **УА**

Obabicz: istyny?!
Ze strony: jednej i drugiej?!
Von einer und anderer Seite?!
At two sides?!

Редактор
Анатолій Кобеляк

Обкладинка
і титульна сторінка
Володимира Панькова,
а на обкладинці
кадр з телефільму
Ostap Łapski, poeta niewygodny,
об'єктив Яцка Кноппа, 2000

Друк цього видання оплатили Друзі
Степана Вербового (Чикаго),
хоч таким почином оберігаючи
Світлу про Нього Пам'ять.
Від Читача: щире слово подяки!

© Ostap Łapski, Warszawa 2003
© Copyright by Archiwum Ukraińskie
Warszawa 2003

ISBN 83-86112-18-2

Wydanie pierwsze
Wydawca: „UKAR”
00-735 Warszawa, ul. Iwicka 38/46
tel./fax (0 22) 841-87-56

Objętość: ark. druk. 14
Druk i oprawa: Łódzka Drukarnia Dzielowa S.A.

Відрив
від рідної землі
переживав мій батько:
вельми бóлісно?!

Бо знав,
що тут цілком:
безпам'ятно загине?!

Так переживати,
отаких переживань,
життя такого
я учився: вчусь у батька

опус 133

Пісенька 1

Краю мій,
я про себе скажу,
ти про себе: скажи!

Без тебе я тут,
без мене ти там
як досі: дожив?!

Чи сонце одне
огрівало обох,
чи хмара одна
поливала: дощем?!

Я питаю тебе,
мене ти питай,
у нас: звідки цей щем?!

*20 грудня 2002, Варшава,
Обабіч: істини?!, опус 1*

Подієзнавцям

Обабіч: правди?!

Чи я у наймах був,
а чи творив:
свою особу?!

Як не відповім,
ніхто не відповість,
питання й відповідь:
візьму до гробу?!

Польщі і Росії,
їх дорога
Україну не вела до,
а відвóдила од:
рідного порога?!

20.XII.2002, В, ОI/2

Був і буде

Терпів Христос
і ти терпи,
так: Він велів!

Глаголав Ісус,
слів не записував,
а: славу мав!

Глаголом був
і: буде й буде!

У себе бачу
і: по людях?!

20.XII.2002, В, 01/3

Прідане

Літа такі,
що мимохіть
про себе: сам подумаєш?!

Встаєш вночі
і хутко світиш,
темінь буде прідана:
на віковічність?!

20.XII.2002, В, ОI/4

Мені

хто віри не йме,
того я від себе
не: геть жону?!

Не відганяю словом,
як києм: собаку?!

Тактику прийняв
отаку, а: не інаку?!

21.XII.2002, В, ОI/5

Я перестаю

Загадками я не говорю,
хоч дехто думки
що і: ребусно писав?!

Стало ясно все,
як світ сей: на
своє став місце?!

Я перестаю плюватись:
побуту нацзлістю?!

21.XII.2002, В, ОІ/6

Хтось чує

Дедалі самостійнішим,
рішучішим стаю,
під бородою:
щелепи працюють?!

Скреготу зубів
ще поки що,
ще сам: не чую?!

Сусід мій знизу
стукає: вже чує?!

21.XII.2002, В, ОІ/7

Листи

Їх цілий день пишу,
наступного: несú на пошту?!

Вам,
Маріє, Мілю,
Катре, Олександро,
вам єдино
знана сила
спілкування у вигнанні,
знаний поштовх
до ходьби по зáкрутах
і поворотах пройденого:
по душі меандрах?!

А Тадея Карабовича
та Василя Петручука
не згадую: вони тубільці
і заглиблені в свій біль:
у свою ідею?!

21.XII.2002, В, ОI/8

Ходіння

Сидить у нас
на Кия престолі
несусвітénна пика,
нікому пику
як слід: розписати?!

Ходить по Україні Христос,
роздає правду,
за ним Марія:
рідная мати!

Ти за Ісусом,
за Марією,
народе, іди,
Некия: правдою пєскородиш?!

21.XII.2002, В, ОІ/9

Безхатість

Мине зима,
настануть дні весни,
у листячко липке:
зодягнуться берези?!

Чудернацькі прилетять шпаки
червú з садка видовбувати,
бусень вже не прилетить
наш: поліщук безхатий?!

21.XII.2002, В, ОI/10

Берестейського краю церковникам

До Бога: без України?!

Гаразд, хай буду,
ну, назвавсь я проповідником
чи пак: попом?!

Але у попика
щось нецерковне:
також є?!

Окрім до Бога
я вистежую до України
Лапського дорогу?!

21.XII.2002, В, ОІ/11

Б Наталі в альбом: моя печаль?!

Ой, дівчино: відчини/сь/!

Романтично я ослаб,
це й зрозуміло,
вік-роки набігли
на: чуттєве тіло?!

Ум зате подужчав,
об'явилась всуціль,
почитаєш опус:
змісту голизна?!

Я радий, я радію,
що, Наталіє, без Тебе
романтичного: занéпаду зазнав?!

Natalie, vergiss nicht, bei mir Du: bist schön?! 21.XII.2002,
B, OI/12

Як сон

Життя минає,
спогадати тяжко,
що було: чого
не сталося?!

Натяки на щастя
загубились в побуті:
обійстя без штахетини,
у пам'ятку стирчать кілки?!

Порожній глек
собака лиже,
бидло стріху смиче,
на стропу стривожений лелека,
провесна голодна:
ситість ще далеко?!

21.XII.2002, В, ОI/13

Не буде

Так Біг судив,
сказати легко,
важче власний присуд
винести: на люди?!

Проректи: і я,
як Він, суджу,
без суду совістей
людини не було,
повік не буде?!

Але собі самому в пику: плюнути неможливо?! 21.XII.
2002, В, ОІ/14

Міщани

З мови
матері моєї:
рясно насміхалися!

За гіршу
від мов інших
згідно /рідну/ мали?!

Прислуховувавсь /палкім/ наклепникам,
терпцю /холодного/ не стало,
я /по-своєму/ загомонів: позázдрили,
сміятися рогаті черті перестали?!

Темнотá /століть/,
скажу їй ввічі,
як калічила російську /матущину/,
так і: дотепер калічить?!

21.XII.2002, В, ОІ/15

І з віри

Єзуїти вже
хотіли чучело зробити,
віросповідання Візантії:
Римом співнити?!

Мене у Ловічі,
в лікарні гланди викида́в,
у 47-ому (!) ксьондз Випих
вже, вже, вже,
а був би /недоріку/: вихрестив?!

Але йому я під носулю
встиг під коврою:
зсукати /православну/ дулю?!

А вже 1952 року на Влохах під Варшавою, куди В перевели священникувати, а де й при Парковій 19, як студент-україніст, на станції Л був: до свого підвалу схизматик місійника, через віконце заглядевши, просто, не пустив і все! 21.XII.2002, В, ОI/16

Пісенька 2

Тесть – дідок кульгавий,
теща – тіточка беззуба,
не сидить спідничка
в жіночки: на клубках?!

Оженився я,
така: доля моя?!

Бúло, бúло не женитися,
було, було не лицятися,
чим тепер, чим тепер
по-дурному насміхатися?!

З себе, з себе,
а не з вас
насміхаюсь: свинопас?!

22.XII.2002, В, ОІ/17

Пам'ятаю

Сад занедбаний,
яка краса і:
надба пам'яти?!

Під грушею,
а груші від дебелиї
ми звали дибамі,
стоїть драбина
зі щаблями: не всіма?!

По них ми
в небо лазили: по груші?!

Випиймо ж, діди,
за сад занедбаний,
за грушу-дибу:
за драбину й небо?!

Спрага розбирає:
пам'ять мізок сушить?!

22.XII.2002, В, ОІ/18

Двох неб радість

Споминаю погляд матері,
яким вона вітала сина:
я зі світу, з Вроцлава,
вертався до її порога,
в Ловічі!

А був це позирк
не: існуючої в світі зради?!

Мить одну у дверях
споглядали ми себе,
відбувавсь сеанс,
творилась: двох неб радість?!

22.XII.2002, В, ОІ/19

Ще не мертвий

Кажу оце
й нагадую собі щораз:
живеш ти тут,
невиїзнім вже став?!

Живеш неначе нерухомо:
непричетником умреш,
то за труною йтимо,
поповзе юрба
і говоритиме
про тебе шепітливо
стільки співчутливостей та добростей?!

Від чого це у мене,
звідки: наклеп на людей береться?!

Від життя,
а чи від смерти?!

Ще не знаєш,
ще живий ти:
ще не мертвий?!

22.XII.2002, В, ОІ/20

Жарт

У чому річ,
питаю я історію,
про це ж вона
мене: питає?!

Ще не знаємо,
а знати будемо,
коли Китай: спитаємо?!

Жарт: жарт?! Добрий жарт: з голим коло голої?!
Рефлекс пана: старого Андронівського з Кобринщини!
22.XII.2002, В, ОІ/21

Як творець

Я деколи ліниво і з натугою,
а деколи з завзяттям
проповідую: глибин народне слово?!

Передав мені його народ,
плека́й перéдане, сказав,
щоб стало в горлі: кісткою
давучою, в очах –
осліпленням чудовим?!

22.XII.2002, В, ОІ/22

Звідки

Мені самому
іноді здається:
наскрізь єритично
без угаву я пишу?!

Велика звідки
безугавна ноша
у: малої без народу
самотою захарчованої воші?!

22.XII.2002, В, ОІ/23

Не знати

*Пані Москаль:
з ПР*

Правда це,
а чи: мана?!

Чи, може, з віком
хочеться від світу
геть: піти?!

Людей не бачити
й не чути,
а людиною: побути?!

*/У Варшаві/ невеличким
/не жучком, ні, ні, а/
божим чоловічком?!*

23.XII.2002, В, ОІ/24

Самокритика

Дедалі більш
я не подобаюся
сам собі,
бо: себелюбець,
самохвал і зла
всілякого, бо
і духовного призвідник?!

Шляху хто такого
не зазнав
чи не пройшов
його самотуж,
той,
такий /тобі/ не знатиме,
ну, не,
ніко́ли не дізнається,
що значить,
важить що
не в партії,
не в братії очах,
а у своїх,
в безбатченка,
собі самому
ради самовжитку,
ради саморозвитку посісти,
мати власну врешті безперервно
не опльовувану українця:
України гідність?!

Отакої, отакого духу:
я палкий призвідник?!

23.XII.2002, В, ОI/25

Не і не

Невже любов до України
видумати можна,
щоб змістовніше:
дожити віку?!

Ну, невже
окрім задивлення такого:
іншого немає?!

Може, й є,
але його я *не* спізнав
і *не* спізнаю?!

Кобзарям,

що їх в тридцятих
свій та кат наїжджий
постріляв: у степі України!

Хай моя бандура
звідсіля з Варшави
в пам'яті хвилину
одиниці гомоном
згадає многих убієнних,
та катами перед смертю,
перед сконом:
не поламаних духовно?!

Грудня днини, бо й вони зимою полягли: упали у снігах
за Україну! 23.XII.2002, В, ОІ/28

Чекання

Згинеш, пропадеш...?!
Шевченко

Усе життя,
воно вже
майже проминуло,
я: чогось чекав?!

Була́ на щось
якась надія,
навіть і тоді,
коли: вітри не віяли,
коли не хвилювалось
вод поліських плесо?!

Видавалосьь,
я і все
хай пропаде,
щоб тільки
Україна: не пропала?!

Сталось?!

25.XII.2002, В, ОІ/29

Тягло хлопчину

Полум'ям вечірньої зорі
забарвлений був світ,
як я, хлопчина,
в ніч ішов
того себе шукати,
що його у день в полях,
в лісах і в луках: загубив?!

Тягло хлопчину
темної години
ще нічну переживати поля,
лісу, лугу: святість?!

25.XII.2002, В, ОІ/30

У Варшаві онде снити

Якби не сім років пастушачих
в політках рідних перебутих,
я б тепер писав
не радістю: отрутою?!

На сон грядущий у Варшаві,
трохи чи не голий уночі
уявно ось виходжу
в гуцьковецько-риковецьке,
в чисте поле: дід виходить?!

Млою ночі оповитий,
засинаю, щоб дитинство,
в невідь збігле:
у Варшаві онде снити?!

*Bin ich ein wenig: hinter der Zeit zurück?! 14.III.2003, B,
OI/181*

Опус 33

/молитовно/

Все глибше поринаю
в казку слова рідного,
яким давно-давно даровано
життю моему голос,
білий світ відчинено
Євстахию: поліському мені?!

У цьому слові все,
що пройдено вже
і не пройдено ще,
постає, немов у сні
мого присуття у бутті:
ночей і днів моя дорога?!

В слові рідному бринять
і *Отченаш* і *Вічна пам'ять*
на землі і многих літ
на потойбіччі, ні, ні, ні,
не супокійних: за Україну
вічна бринітиме
в умерлому жива тривога?!

26.XII.2002, В, ОI/33

Бузувірним мугирем

*Аж налаяла Палажка
та й сплюнула: сердите слово?!
Барвінський*

Про щастячко своє
якби я довше
говорити став,
ніхто б у говоріння
в світі: не увірив?!

Непомітно, щоб невидко,
на́бік сплюнув би,
тихцем мовця-говоруна
назвав би: бузувірним мугирем?!

26.XII.2002, В, ОІ/34

Ради України

*Поборовся б і я, може,
якби: малось сили?!*

Шевченко

Нехристом яким
судилось бути тим,
хто на свободу України:
притьма посягав?!

Розказував мій батько,
як у гайдамаках був,
то примірялись коцюбами
в Кобрині: міщан побити?!

За Вкраїну згинути,
не за Росію,
не за Польщу:
не судилось, а збирались
батецькі та гуцьковецькі селюки?!

Сумна історія
не вся: ще далі буде?!

Оспівай її, Остапе,
бандуристе сизий: поки
поміж нехристами є ще люди?!

26.XII.2002, В, ОІ/35

Чи повіриш

/неначе інвектива/

Про моє життя,
мою вигнанця вдачу,
догадаєшся, земляче,
зразу: наштовхнувшись на мене?!

Не приховую думок
і видно куди йду розгомонілий:
чи повіриш у мою дорогу
в стороні своїй, навек затишки?!

Тільки прізвища на -ук
довкруг мандрівця:
омотав тебе павук і ссе?!

Ото і все,
писця свідомого: їдке есе?!

А могло б же бути *есей, есею*, як: у людей?! У, западнікі:
блядь?! 27.XII.2002, В, ОІ/36

З неприкаяністю розмова

*Взяла мене:
тяжка скука?!
Чубинський*

Ти чудовий по душі,
а по уму падлюка,
заявив один в мені,
сидить всередині
з очима: ненажерливої скуки?!

Чуєш,
не одне ти,
ані друге,
каже інший:
ти щасливий
туткий* мученик
звідтіль, з-за Бугу?!

*Себто тутешній, місцевий, як не верти, для України вже наскрізь: *здешній?! 27.XII.2002, В, ОІ/37*

А оце вже

*Як я маю весел бути,
коли: в клітоньці замкнутий?!*

Морозяного дня
дивлюсь в блакитне небо,
як: сліпець прозрілий?!

Сінява небес
приваблювала змалку:
з призьби споглядав її?!

Напровесні Уляна-баба
луцила квасолю
для весіннього садіння,
я: блукав по небу зором?!

Взимку мати пряла,
я, припавши до вікна,
дививсь: у синій присмерк саду?!

А оце вже дід
з постелі: в стелю задивляюсь?!

Бо я в чужій стороні: нема роду при мені?! 28.XII.2002,
В, ОІ/38

Юнаки!

Молодим: білобірцям!

Те,
що ви тепер
дорогою вважаєте,
це: тільки харч в дорогу?!

Харч у скруту
з рук абичиїх,
хай з острахом,
голодний пес,
я, каюсь, брав,
дорогу: ні!

Ця думка
не моя,
а українця-власівця:
загинеш не за себе!

Хрящ Семен: загинув
у чужій йому війні †

Якось на схилі війни у Кобрині у мого дядька Володі на Ратнянській вулиці в постжидівській хаті Семен з сумом був обізваний: Остапе, доведеться ситому погібати за чужість?! 1.1.2003, В, ОІ/39

Як на мене

*Не лише історикам:
моя не риторика?!*

Боятися корінної правди:
Польща, Україна і Росія?!

Росіянин, українець і поляк:
своїх минулостей боятися?!

Мучить і поета:
схожий переляк?!

Але поет, щоб бути,
удається до відтрути, аж
до найвідтрутливішої дієти:

за життя і післясмертно,
завжди аж
до з коренем глибоким
правди під Господнім оком?!

1.1.2003, В, ОІ/40

Після виступу*

*На городі бузина,
а в Києві: дядько?!*

Варшава не прибила,
навпак: силу дала
поприлюдним бути?!

Елітність збагла,
хто, ким я,
не збаг: Яким дутий?!

Мій дух
сколихнув малість: присутню
і
у
величному залі?!

*Подумав я вже вдома, зразу після виступу в *Домі Полонії* на Краківському Передмісті Варшави: 1.XII.2002, ОІ/43

Ждав: діждався

/подекуди жартома/

До смаку
моє мені:
життя припало?!

Сам стелюся,
сам лягаю,
п'ю добрячу:
заїдаю салом?!

Небо синє,
ні хмарини,
ждав: діждався України?!

Обопільна хата

Свою частіше
помічаю неподібність
до людей, серед яких:
давно існують?!

Та й вони свою
до мене неподібність:
гостро помічають?!

Знещодавна стали,
бачу: ще
гостріше помічати?!

Вже один до одного
ми не заходимо,
вже спорожніла:
обопільна хата?!

31.XII.2002, В, ОІ/45

Достеменний зміст

/немов приспівуючи/

Постійний мрійник
галасливо: про
майбутнє завжди мріє?!

Реаліст* я: до
минулого оце весь день
вертаюсь пошепки?!

За межі билися
палкі чоловікі
і від невдач товкли
осмалені горшки: жінки?!

Я з черепка скориною
черпав осолену олію,
а був довгий піст,
жилося повóленьки,
тривав життям підпертий:
тихої надії
давній, старовинний, достеменний зміст?!

*Ein Mann, der mit beiden Beinen fest auf dem Boden der Tatsachen steht, wie: man so schön sagt?! 31.XII.2002, В, ОІ/46

З Новим роком

*Nie wzywaj:
Boga nadaremnie!
porzekadło wiernych*

Маленька, сторопіла
перед неньки образом:
вся велич сина?!

Думає вона
щоразу як втекти
від слова: Україна?!

Поміркованість: хребет,
стрижнева слову кість?!

Umiar jest cechą artysty: rzeczy czystej?! I.I.2003, B, OI/47

Хай

мій голос невагомий
і на хід подій:
без впливу?!

Я його
щодня від рання
обробляю: голосних
і приголосних вимовлянням?!

Осторонь народу захлинаюсь:
рідних звуків зливою?!

Ве/ликість не німа:
вона до ката язиката?!

1.1.2003, В, ОІ/48

Суто не по-етичному

/широко/

Відсутність у кишені капіталу
так творця не прибиває,
як нестача у душі снаги
іти вперед: з культурою у ногу?!

Прислухаюсь, придивляюсь,
правди спраглий, доберу,
хто світові несусвітінну
спричиняє шкоду:
хто споживача обдурює?!

Яка пихата пика,
хто з пикатих цього світу
спонукáє світ
до: підлого здичавіння?!

Як капосна, яка,
звідкіль вона своя
і ким на нас у нас
на заокеанському харчі
вгодована, укомпонована
в єство людини нашої:
ця ненажерлива свиня?!

Поет проти американізації: єврокультури?! 1.1.2003, В,
ОІ/49

До речі,

зневажаю як *i* неміч,
так: *i* силу?!

І історики тихцем
цю точку зору: поділяють?!

**Невже ви з поетом: не згодні?! Напередодні Нового року
2003, В, ОІ/51: хто заперечить?!**

Не лякай

*Ми не:
із пуглівих?!
Грібоєдов*

Я не *i* не наполягаю,
що *i* я: людина?!

Не лякай поета,
враже: римою?!

Мене не раниць,
що у тебе
до тварини: брак пошани?!

Що на віршик: скажеш?!

Смійся, та: не дуже!!!

Щоб тільки не

Реченнями зв'язую себе,
щоб: попручатись?!

Збоку щоб здавалось,
що чогось: ще хочу?!

Психологізую,
став психологом,
щоб: не пророчити?!

Poetycka notatka: świadomego siebie, swoich obowiązków
i możliwości dziadka?! 2.I.2003, B, OI/53

Моє повернення

*Відгук на в НСі:
постійні розговори?!*

Враження таке,
що наче красти йду,
коли вночі чогось
з кімнати до кімнатки
одинокий: перехóджу
з по́душкою у руках?!

Від заприміченої миті
невідчіпна думка
забродила в голові:
не крадькома́ ти не зумів би
по покинутій землі ступати?!*

Цить, не вернешся:
заговорило заспокоєння?!

Або: самозбереження загомоніло, вже не вёрнешся?! По-читачам НС на від- чи й підредаговування поетичних чернеток-записів у своєму інтерв'ю для тижневика звернув увагу Іван Киристюк: з підляської Півночі! *Словно по́ сердцу ступаєш ти: у Гумільова! 3.І.2003, В, ОІ/54

Леніну

Гадаю,
наче чистим
я назавжди звідси:
в невідь відійду?!

Але коли
відшестя станеться тут вдома,
то і чистого: по-старовинному
рідня обмиє?!

Та хто знає,
чи по смерті згодом
я: не обкаляюсь?!

На пересічність, Володимире, навіть якщо б, коли б їй чи з нею таке трапилось, сталося, то світ, то він такій події: уваги не приділить, а нам?! *3.1.2003, В, ОI/55*, а на душі, як ніколи, Володимире: до сміхоти легко?! Твоя не взяла: чи моя візьме?! Оце й питання!!!

Не мутантністю

Бо туга: серце рве!

Міцкевич: у Рильського!

Зими не почуваю,
а чогось вже за весною:
туга серце рве?!

На грядку навезу
чорнозему й полин:
посію густо?!

Замогиленим запахне степом,
Україною запахне,
не: мутантною капустою?!

Подумав, записався: хоч блудний, все-таки син?! 2.III.
2003, В, ОI/56

Садок вишневий: ?!

від Шевченка

Я бачив: коло хати,
у прихатньому садку,
гіллячка по гіллячці,
а за кроною корона
послідовно й довго мерли:
яблуні і груші,
сливи та вишні?!

У спорожніле місце
брат напровесні втикав,
у ґрунт підгноєний,
порічок і малин
навскіс: прирізане паліччя?!

На осонні і вони
попородивши вдосталь,
в буйних травах,
в лопусі, у кропиві,
у бур'яні Полісся,
в запашному зіллі сохли:
в часі тихо загибали?!

А свого вмирання
я не бачив,
аж якось вже в еміграції,
прибита овдовілістю,
в журби хвилину,
ще жила сестра,
сказала мати,
брата не було давно:

нехай вже я стара,
але ж і ви постарілися:
дочко, сину?!

Ihr Stimme klingt: unendlich traurig?! 4.I.2003, B, OI/57

Святостей бичем

Дивний на́вик маю,
з малку я переживав
і дотепер переживаю
смерть: загин
від воза ко́леса,
закинутого в шіпку;
жолоба у дні з дірою
від Кандиби* язика
й його зубів,
лежав під тином
перед стайнею;
у закутку сіней
сокири, з'їдженої
часом: до обуха?!

Воза на колóдицях
з гармати кайзера
провідую щорік
за клунею в Зелько́вицях
під Ловічем: ще
скрипу хочу слухати?!

Самокатуюсь проминань:
минулого святим,
всіх святостей бичем
батожуся?!

*Кінь, довголітній, зостався вдома у підмогу колгосп-
ному ладові, а нас кульгава кобилка з Полісся: з багна
вивезла, витягнула?! 4.І.2003, В, ОІ/58

Добра жменя

Моїм: загиблим ровесникам!

Неначе восени
спустіле поле
надвечір'ям: в сутінях?!

Притягує поета
в стінах чотирьох
чудова: незабутність?!

Поринав, було́,
в її нічне безмежжя,
навмання ішов
у рідну: безвість?!

Щоб забрьоханим опівночі
вернутися під оборіг:
в нагріте літом сіно?!

Що ж, щасливо вижив,
як ровесники,
і я за Неню,
хоч хотів,
та не загинув,
уціліла з мене: добра жменя?!

4.1.2003, В, ОI/59

Степан Козак

яко́сь, давно вже,
в мене будучи,
запíтливо сказав:
раз ти суворий,
раз зухвалий?!

На два ла́ди говорити
вчився я: у діда Супруна?!

До діточок,
вони ж самітника-рибалку
аж за річкою*
і не вряді-годі провідували,
ставився він саме:
раз з незаперечною шанобою,
а раз з лукавою насмішкою?!

Тепер, вже тут
дійшов я збагу:
ми сприймали це від діда,
як людинобудівну до нас повагу?!

*Тростяни́ця: тече до Мухавця, а він до Бугу! 6.І.2003,
В, ОІ/60

Мовляв: вставай!

Від ідеї,
до якої в 41-ім
упригул я підійшов:
вже не відходжу?!

На угносній,
на ній я дужим зріс,
вона збагачується мною,
разом молодіємо
і вкупі ідемо у бій,
готуємось до: бою
остаточного?!

6.I.2003, В, ОI/61

Надія є, а...

Загарбникам: земель руських!

Булó,
колоду тополину,
трохи не пів стовбура,
von nichts zu machen взимку
батько втягне в хату:
ступу нам видовбує?!

Булó,
з товстої маминої нитки
той же батько:
ятерія вив'язує?!

Булó, при корені
берізку розчахнувши,
з неї граблище вистругує,
а брат зубці: з дубочка?!

Матінка, булó,
пряде куделю,
а сестрінка вишиває
милому сорочку,
я з березового віття
віничка в'язу́,
сміття щоб: з хати вимітати?!

Снилася своя
затурканим поліщукам,
надія є,
а що булó: пропало?!

6.I.2003, В, ОI/62

Більшість

видатних бажає
бути: зверху?!

Я навпак: під сподом?!

Вміння не дається
зразу: згодом?!

Бушу: це
сказати мушу?!

7.1.2003, В, ОІ/63

Затхлий фарш

*Валентині Соболь:
з далекої України!
Її поет, обізвалась
до мене: мій Поете!*

Що більше думаю,
то більше хочу жити:
йти вперед,
дивитися назад?!

Що ближче ік кінцю,
то менше сумніву,
що це думок,
що це попередсмертностей:
божественний парад?!

Поета волелюбний дух
вжахнув малометражні душі,
маленіють під державника демарш,
їх благодатно України словом не порушиш,
аж не виблюють минулого:
своїх історій затхлий фарш?!

Незабутньої пам'яті пан Фрейман, лектор німецької мови ВУ своїм студентам якось був сказав: *vas нічем не прошибйощ!* Мені розповів мій друг: Михайло Балій!
7.1.2003, В, ОІ/64

Поборникам глузду

Сперечатися зі мною
кожен може,
бо придатний я: для спору?!

В діалозі не лише своє,
а й серце супротивника
я: підіймаю *вгору*?!

Знаю, я ж філолог:
вниз не підіймають?!

8.1.2003, В, ОІ/66

Україну поколінням

/вельми турботливо/

Якби нам
розплодитись отаким,
як я,
то, може, в Україні
щось би: і змінилось?!

Думка не дурна,
та не здійснити, ні,
хохлаччині її: хохлаччина,
вона безсила?!

Ба, й батьків таких нема,
нема вже і такого вміння
передати: Україну поколінням?!

8.1.2003, В, ОІ/67

Надлам/ність

*Де ж сил візьму:
звідки взяти?!*

Усе повз серця,
не дивує вже
ні білий сніг,
ні чорне дерево
на снігу тлі:
ні темна хата?!

Споглядав це все
у синім присмерку,
а відьму на мітлі
при комині:
неначе й бачив?!

Чималé багатство
і відкинути його,
було б гріхом великим:
непростимим святотатством?!

8.1.2003, В, ОI/68

Пуста надія

Присвятити: кому?!

Буває страшнуvато
на підтоптаній душі,
аж холодно,
як: в ненатопленій хатині?!

Порівняння взяв,
беру з далекого дитинства,
в ньому визрівало все,
що онде: проминає нині?!

Достеменні літо, спека, дощ,
зима, сніги, завія,
сонця захід, сонця схід,
звідтіль: моїх минулостей
гарячий слід?!

Як лід: пуста надія?!

9.1.2003, В, О1/69

Її недремність

/czyli czujność/

Мені дурницям
вірити не личить,
а премудростям: тим паче?!

Ні Москва і не Варшава,
і не Київ досі
козака не спантеличили,
то вже й: не спантеличать?!

Думку виклав по-народному,
мо' і не образно,
та ясно,
з голови нагнав: все темне?!

У митця заняттях помогла,
закладена у нім Всевишністю:
її спонуклива недремність?!

Бądźmy czujni: nie lękajmy się! Was: o to proszę! 8.I.2003, B,
01/66

... во благо не буває?!

Мені на долю
випала велика змога
й переляк: великий?!

Легко це
не кожному дається:
навіть обдарованому чоловікові?!

Я не безз́ахисна овечка
і не вовк: людинодав?!

Від неба, від небес земне все,
від землі небесність: безляк взяв?!

Добро творю і знаю,
що: підлот во благо не буває?!

10.1.2003, В, ОI/61

Битому опора

Події різні в світ
виводжу: надвечір'ям?!

Ті з літ давніх
вельми: ранні?!

Як Тарас,
занóшу їх до зошита,
не захалявного,
та: на́ досмертному засланні?!

Цю подію, опус цей
Кобзар при/сутністю своєю:
на папір навіяв?!

Тож говорять:
битий битому опора?!

10.I.2003, В, Р/72

Тепер подумав

/образок/

Пам'ятаю,
з поля вітер
сніг сухий:
у двір гнав?!

Горобці юрбою
забивалися* під стріху,
я і брат Олекса
з неабиякою втіхою
ладнали сани: гнало
красти деревину у попа?!

Посутеніло зовсім,
рушили і привезлі,
тепер подумав: Боже,
не було на нас лози?!**

*Василина забивалася головою батькові під руку: у Стельмаха! **У нього ж: ой, погосподарює він лозою по наших спинах. 10.1.2003, В, ОІ/73

I, i, i, i, i

*Добродієві ЄП
в Києві: з Варшави ОЛ!*

Обачним *i* з собою
варто бути,
щоб не стати:
во язиці жартом?!

Щоб листком осіннім,
хоч *i* вельми барвним,
світові під ноги
i в цілому,
i почасти: марно
падлом не упасти?!

Не оно з людьми,
з собою будь людиною,
/з/умій творити: *i*
сльотливої години?!

I посеред всесвіту
теперішнього хамства:
в посткомунних творчих сламсах?!

2002, напередодні Нового року, В, ОІ/74 опус: вредний?!

Якось за німця

*Um keine
schlafenden Hunde:
zu wecken?!*

Так прийшлося,
з Кобриня до Риковіч,
сімнадцять кілометрів,
на годину комендантську незважаючи,
сільських собак щоб не будити,
під Новий рік до своєї хати край *села*,
я не *селом*,
а вздовж
і повз *села*
над Тростяницею*,
над річкою /п/ішов,
немов у пісні: той чумака?!

А плесо,
під без снігу кригою,
у сьйві місяця виліскувало,
досягаючи стежини;
в плавнях скостенілий
очерет ані шелеснув;
не земна довкіл стояла
/божа/ тишина:
у вухах дотепер соїть;
такого стану духу
і понині серцю:
чумакові хочеться?!

Святої пам'ятної ночі
щоб зажити
ще хоч раз такої: Мамо?!

*Тече до Мухавця, а він до Бугу, а Буг до Нарви, а Нарва до Вісли, над якою, де я оце тепер живу, ще й складаю опуси: себе обговорюю?! 13.І. 2003, В, ОІ/75

Вогонь: я?!

*Мудродієві: Григорію
Сковороді*

А думкою біжу, біжу
наввиперед зі збіглим часом:
чи й надалі я тут,
а не вдома
животітиму етнічно
розпорошеною масою?!

Філософе,
кінчається реальне,
за таким не вельми,
перестав і вже не плачу,
міфологія почнеться,
тішусь, світ живого
трохи полонив мене,
цур-пек йому:
таки не доокульбачив?!

До земного витягаю шию,
чую, по собі Росія,
я по Україні: вию?!

Ще покликан проректи:
уранці пишеш,
ввечері не знаєш,
як, куди від себе утекти?!

Григорію, реальною агонією
у майбутньому чи викличу
оцей теперішній вогонь: я?!

13.1.2003, В, ОІ/76

У честь Потьомкіна

То й: багатослівно!

І станеш, будеш
знов ти, Україно,
а була ж: атрапою?!

Невже це,
як поет і син питаю,
на роду Тобі
і поколінням:
всім нам тут
і там записано?!

То Катерининим,
то своєрідним
підкоряться: сатрапам?!

Виблюй, не прохання,
мій наказ,
співця Твого девіз,
просмерглий затхлий
фарш історії:
нав'язуваної сусідствами?!

Покинь якнайхутчій,
спадкову* знехтуй практику,
твори вкінці тривку,
будуй стійку свою,
бодай, теорію спасіння:
порятунок нам і поколінням?!

*Можливо, це в неї спадкове, я маю на увазі характер:
сказав Довженко! 14.1.2003, В, ОІ/79

Про нащідність

Сентенції: відхиленцям?!

Я вичухавсь на українця,
а, було вже,
хрестика /по/ста́вили
понад ще не до кінця
святим Євстахієм?!

І не москаль,
і лях не так,
як свій від переляку
чи від отупіння
діяв з попиками вкупі,
щоб угробити ідею України:
берестейський *местний жлоб?!*

Сам себе,
близьку́ всю,
дальшу всю рідню,
всю *укр*Берестейщину
загнав і: сам загнавсь
у *всеросійську* з префіксом прутню?!

15.1.2003, В, ОІ/80

Бачив сам

*Дмитрові Павличку
з: *всесвітнім подивом!**

Пред Тарасом у Варшаві
Київ тричі: в пояс поклонився!

Жертві царської двоглавости
цей пам'ятник: поставила Варшава!

Не вона єдина: серця сили
до увіковічення Святої Пам'яті
доклала квола Україна!

Скульптор Анатолій Куш
з її народу: слава Богу,
ще дотла недоросійщеної гущі?!

З думкою про березень 2003, 01/81

Украї

ідеєю розпалена уява
вимальовує несамовите,
мов у себе вдома
сію: житечко?!

Злій зливі не прибити
сіву: на уявній ниві?!

До людей живим:
до України йду
з не мертвою ідеєю?!

15.1.2003, В, ОІ/82

Шкодную

безсловесним ж́алем,
рідна земле,
днів далеких
і ночей: недóспаних?!

Булó у нас не гучно,
нині ж, Мамо,
зовсім: твій Стах стих?!

Оно перо скрипить,
поскрипуючи отак: о, ще
живу не всує – сам сумуючи?!

На віковічність Ти у мене мені моя: одна надія?! Einzige
Hoffnung?! 15.I.2003, В, ОI/85

Хвантазія

Доньці з: зятем!

Короткий день зими,
спогáдувань: хоч відбавляй?!

Вертаєшся, було́, з коньків,
земля з-під ніг втікає,
до знемоги: ко́взалось?!

При місячному сьйві
заливніми лу́ками,
рова́ми там ту
/тодішню/ самоту
в тривожну далечінь
щось: знагла гнало?!

Тут на́раз
запахло: полином?!

У зятя хата
є сільська́,
тож випивати,
пити чашу гіркоти,
туди, в село:
поїду з зятем?!

Also: das ist weit mehr als nur Phantasie?! Es ist wahrscheinlich: Menschlichkeit?! 16.I.2003, B, OI/84

Мій регіт

Суттєве: з життєпису!

Ані злобно,
ні провинно,
взагалі: вже не сміюсь?!

Сміх зник,
коли воєнщина
на жертві злим п'ятном:
паралічем відбілася?!

Тепер мій регіт
став глухим: утробним?!

Не, не доконали:
не угорóбили?!

16.1.2003, В, ОI/85

Катре еС

В льоху на смітнику,
знеможена тортурами
лежала довго Ти: знадвору
через прόδув холод
повз потворою до Тебе?!

Розкажи, ще раз тепер,
щоб кат і світ почули,
що Ти бачила тоді:
запухлим зором?!

*Варшава 17 січня 2003,
Обабіч: істини?!, опус 86*

Вельми тішитися

Буває,
з кимось гомониш,
і мов заснеш,
хоч дивишся
і наче: бачиш співрозмовника?!

Я став стикатися
зо з'явищем таким:
щораз частіше?!

Став сонливістю такою
в себе: вельми тішитися?!

20.1.2003, В, ОІ/87

Землякам

По хаті тут
ходжу босоніж,
босим довго:
по селі ходив?!

Земне тяжіння:
диво з див?!

Що з землі, сказано ж, землею, що з села: селом буде?!

20.1.2003, В, ОІ/88

Їй

*Всім у Ній ще: не по-,
а по-нашій цвенькаючим?!*

В моїх думках
є щось велике,
що без сумніву:
Надією назвав би?!

І назву, настане,
буде та пора,
коли звелічиться
моя: гора думок?!

Коли невмерла Мати
обізвётся лунко:
Сину мій не блудний?!

20.I.2003, В, ОI/89

Є чого послухати

*Тихий вечір мій,
тихіший: від вчорашнього?!*

Тоді думки
від хати радо:
в даль втікали?!

Нині з далі: звідси
радо мчать до теї хати?!

Там гули
хрущі над вишнею:
ти слухав?!

Задзвенить тепер у вусі:
є чого послухати?!

Не безнадія: опус дев'яностий писався Всевишністю?!
23.1.2003, В, ОІ/90

Проти двомовної: самонедержавности

Самоспостереження в діаспорі,
захарашеному духом,
дня дрібниці заважають
самозосередитись на тілі:
бажаної самоцілості?!

Казала ж мати:
не було на *наших* молоці,
чи ж буде на *сусідовій* сироватці?!

Проте, доглибно впертий,
я увесь соборний у собі,
з дрібничок дня склав:
дум руно золоте?!

О Мамо, скрикну, чуєш:
завдяки Твоєму слову
Ти була і будеш?!

Дотепер вже наче
наситівся трупом:
твій загарбник-ненажера?!

А мови рідної лише: гевалові не треба! 22.I.2003, В, ОІ/91

*Нашим громадівцям,
що: по Україні вéштаються!*

У себе в лісі
ніс мій: не
від мухоморів
відвертався різко?!

Я топтав
старезні сироїжки:
непридатність зневажаючи?!

Пом'яті в Києва
міському транспорті
вони посикують,
сичать, зачувши поблизу:
моєї мами мову?!

О, якби таке:
у себе в лісі?!

23.I.2003, В, ОI/92

Цілеспрямоване баламуття

Епосі мистецтво
підбило підкову,
без неї епоха, бач:
явно накульгувала б?!

Уроки епохи
для баби Солохи:
незрозумілі були б?!

Єдино пророки
здатні вникати
у морок: новітніх колиб?!

24.1.2003, В, ОІ/93

Думка вголос

З натхнення: мовного!

*І щоб його
я ото сказало:
чого наговориш,
мій сину?!*

Саме отак
поспитала б тепло
по-хатньому мати:
з могили уставши?!

Мамо, моя святосте,
спричинися, вчини, зладь,
по-материнськи задій,
попрохай Всевишність,
помоли Господа,
земне і небесне Могуття,
щоб *нашому слову*
ще більше хатньої теплоті
нагло: Доля дала?!

Себе нам
на віки вічнії
спроквола щоб:
не списувати на безвоскресність?!

Уявну розмову з матір'ю вікликав повсюдний вже он-де мовний зворот: *що маєте до скáзання?! 25.І.2003, В, ОІ/94*

Протиставлення

*З хвостика життя:
напутній маніфестик!*

Я вам, дивітеся,
одне велике,
не розбите на:
дрібні уламки?!

Визбирав недобітка
і склав у:
гордовиту цілість?!

Хату гліняну поета
протиставлю вашим
з каменю домам
і: найновітнішим каретам?!

26.I.2003, В, ОI/95

Завзяття

*Звідки воно у Вас:
спитав у мене ВБ!*

Страшний обман поза́ду,
поза мною:
я зазнав
і пережив його?!

Вже вийшов
на дорогу:
по прямій іду?!

Сиджу,
лежу чи й сплю,
не зупинюсь,
бо стану: новоявленим
коритимусь обманам?!

У моїй ході:
обману пам'ять?!

30.1.2003, В, ОІ/97

Кут зору

*До уваги полемістам:
з НСу?*

Наполégливо розповідаєте
про те,
кого й коли,
і де:
УПА нізáщо (?) вбила?!

І коли, й кого,
і де нізáщо (?) затовкла:
не схожа (?) на УПА АК?!

Заледве чутно
ще й про дотепер живу,
тривку основу:
вбивць запеклу мрію?!

Розкажімо врешті ясно
світові й собі:
бодай і зайвий раз?!

Один хотів
від моря і до моря,
другий – *від Сян-річки*
по Кавказ?!

Але правда, кому вона, про публіцистику вже не кажу,
навіть у гарній поезії, питаю: кому вона потрібна?!
Polscy państwo rozbudowali, Ukraińcy w ogóle: nie zbudują?!
30.I.2003, В, ОІ/98

Самовітіше тужитимеш

Зневір'ю: ляпас?!

Надію ладен загубити
навіть у: Бандеру?!

В слово: о, її
я не згублю?!

Воно від роду
всім загибелям вороже,
мій чогось у сумніві:
повір, великий Боже!

Далі: бідний наш народе,
завжди над могилою,
впродовж століть триножений,
гуртом заплачеш гірко?!

Хоч тепера,
як Степан,
увіруй: у грядущу еру?!

Якби України слово не живе, Бандерам: не було б за що боротися?! Я до Неньки слова причетний, тому-то вже жертовно не поетом, а: боротьбистом стаю?! 31.1.2003, В. 01/99

У ній на дні

До: ювілею?!

Потайного вмісту
в óпусах Остапових
не буде: і нема!

Усяку хитрість
він відвертістю
внутрі: таку поборює?!

До глибини хто добреде,
той скаже,
в ній: на дні Остапова зима?!

Дехто думки, мовляв, заяложеною римою багато або майже нічого світові ані собі не повідаєш, а ось опуси 98, 99 і цей 100-ий цій думці: могутнє заперечення?! *31.І. 2003, В, ОІ/100*

Афористично

*Декому з близьких,
а водночас: далеким?!*

Немає чистих прізвищ,
всі: буттям забруднені?!

Є прізвища забуті,
є: й не оприлюднені?!

Найбільшу святість
спершу нюхають:
найменш або
вже зовсім не крилаті?!

Добродії: з престолів?! Збагнути творця: дано не всьому людству?! Глуз/д/ з уявою: страшно?! Глуз/д/ без уяви: страшніше?! 1.ІІ.2003, В, опус вже ось 101-ий: рубікон переступлено, кістку кинуто?! Де ви: собаки?! Опус, себ-то будь-який літературний чи мистецький, а то і науковий твір: жартома кажучи!!!

Неабияке уповання

*Варшавської україністики:
студентам!*

Відкину голову у тінь,
обличчя щоб
пережиттів світ
не побачив, а відчув:
творця присутність?!

З хати став ось
майже не виходити:
доредаговуюсь в ім'я майбутнього?!

Останні штрихи на лиці
роблю хитливою рукою
з вірою, що він, що світ,
що молодість: вона повік
ходитиме за незабутністю юрбою?!

Уповання апостола, що вже одмалку по Полісся з лози:
в постолах, що їх сам виплітав, ходив у батьків за ху-
добою?! *Moі mili, kochana młodzieży, nie za mną rójdź:
idź za sobą!* Будеш: творчою! Постав око так, щоб течію
життя бачити: власного?! *Sukcesu w /procesie/ ustawiania
oka: zwycię!!!* 12.II.2003, В, ОI/102: *opus na 102?!*

Політика

*Пані Єво,
перекликаючись з Гарасимовичем,
політикам: чи заздрю?!*

Не чужа й мені,
але засвоюю її:
таки не вельми?!

Де вона,
там гине голос кельні:
слово поезійної краси?!

Мій слух фіксує сухість
маси: м'асового шлунка голоси?!

Я звикло до сердець,
до серця клетоту,
а не до язика,
який: об'ївся блекоти?!

Люблю, як, коли слово біжить /козулею/ художньою,
художньої /слона/ статички, пані Єво: недолюблюю! З.П.
2003, В, ОІ/103 опус: чи не найдинамічніший з досіх-
пірних?!

Самопроекція

*Під згуки у хаті:
маршу Хмельницького!*

Дзвіницею високою
я буду,
з неї піде
в рідний світ
поета гуд: луна
діаспорного дзвону?!

Не відднесь
сахаетесь очищення,
не хочете одскверненого слова,
потайки готуєтесь
до скону: дзвонаря?!

Дзвіничним гудом
одержимість межі вами:
житиме моя?!

Її першими були відчули й по імені, своїм іменем ціху цю творчості, рису назвали: Кузик, Вахнюк, Пантелюк, ще дехто, вже з призабутих?! А у час воєнного стану, себто польсько-польської війни, один зі своїх, із тодішніх уєскатівських заводіїв, махнувши зневажливо рукою, прилюдно заявив: Лапський не підведеться! А сам щойно тепер після володаря, себто комуни, на оупівському поприщі і за допомогою колишніх друзів: починає очунюватися! Від голодного скону мене Б, поляк з Полісся, порятував: працівник ЦК! 2.II.2003, В, ОI/104

Спілці письменників

*Не осонждай, то і:
тебе не засудять!*

Установою продажною:
чи станеш?!

Відчайдушних, чи ще будуть,
знову на конання:
чи пошлеш?!

Поставила вже хрест
на гробі мученика:
вже прощєння
ждеш від Стусів?!

Думка вся моя
у безперервнїм русї:
не тебе,
питаю суддїв ще живу:
продажну зграю?!

3.II.2003, В, ОI/105

Мій художнику

Якщо тобі мене
у тексті мало,
то вдивляйся:
в мої обличчя?!

Їх напóхваті десятки,
а одне з них:
зовсім чорне?!

Виплекав його,
та й всі:
години неповторної?!

А кожна неповторність
наче для майбутнього:
вона на п'єдестал призначена?!

Насичені суспільною добою,
мій художнику,
перебуваючи в юрбі,
наснажуйтесь поодинокостями,
не безликою юрбою:
tłumem co bez twarzy?!

3.II.2003, В, ОI/106

Самоповажання

Долаючи: перевтому!

Покірно й молитовно,
хоч і гомоню,
схиляюся все
нижче: ік землі?!

Буває, рідко,
лютим оком /круком/ зблисну,
щоб за мить:
знов гаснути?!

Страшні повислі руки,
права в мозолях,
колись при сіні
від граблів,
тепера: від пера?!

Одне собі кажú,
щоб чули батько й мати,
як граблі,
так і перо
я поважав: себе
сам осторонь народу поважатиму?!

Можливо, народе, чим довше писати буду, тим дурніше у мене виходитиме, але пишу: опуси?! **Найдурніший творчий акт: фокус, дехто загадкою називає, дехто – звичайним дивом?! 4.II.2003, В, ОI/107**

До уваги олігархам

Сучасся: світу пархам?!

Якби так ордена
високого мені
на: підупалі груди?!

Хибність, злісність вся
з поезики моєї: щезла би?!

Жезла бодай,
цю паличку поетові,
як символ влади духу
над: матерії принадами?!

Дивно, бо Нобель, бо матерія: невідступно мариться?!
5. II.2003, В, ОІ/108

Назустріч непевності

*Як його пан не вчив,
а доброго лакея з Тараса
не вийшло: у Васильченка!*

*Давно задумуюся,
тиснеться, на думку зринуло,
а чи я хоч не лакей,
служив же: у
                                стілких панів?!*

*Але не крав,
як всі лакеї: мабуть,
з глею не лакейського?!*

5.II.2003, В, ОI/109

**Про запозиченість,
а чи й не:
запозичуваність?!**

*Дабі прівстать,
он облокотілся!*

Встаю вже ледве,
а ходити: ще ходжу?!

Прислівником та дієсловом,
часткою: не все сказав?!

Всіма частинами
своєї мови: не всього
себе розкажеш?!

Деколи вдаюся:
до мов ворожих?!

Um etwas aufzustehen, er stützte sich auf: die Ellbogen?!
6.II.2003, B, OI/110

Безнадійна рація

*War es ein dummer Fehler,
den ein kluger Mensch:
begangen hat?!*

Тряськє болото,
рів від нього
геть до Тростяниці-річки,
а над, з очеретом, річкою:
сусідова товста березина?!

Стаю, вже став,
уже тверезий я,
почувши тут під вітром
шум її
і: очерету пошум?!

Тряскість еміграції
шукає виправдання:
безнадійній рації?!

6.II.2003, В, ОI/111

Лише своєю квашею

Рація
моїх переконань
не конче мусить
співпадати: з вашою?!

Бо я,
як виявилось:
є тільки я?!

А ви,
як виявилось:
є тільки ви?!

Годуйсь, кормись,
харчуйся всяк:
лише своєю квашею?!

Деякий мій /по/слухач, якому, кому, вже не за кому-ни, той чи той свій опус проказую, немов недочуваючи, повз вуха мистецтво слова пропускає, кажу, деякий пропустив, до мистецькості не признається, а чого, режиму старого ж: нема вже?! 6.II.2003, В, ОI/112: і поет я не той?!

Знали ж

*Катрусі еС:
звідси до США!*

Наснилося,
що крикнув хтось,
ти проповідь свою:
негайно припини!

Я встав
і сам не знаю,
що робити: знали ж
України підневільної
і дочки і сини?!

До себе чуйно прислуховуватися й записуватись на папері, творити себто особу, особистість з дрібок, з уламків, з череп'я: незламну цілість скласти?! Катрусю, спасибі Тобі, Ти одна тямиш-знаєш, чого від мене хотіти: невже незламности?! 6.II.2003, В, ОI/113

Господи

Не хочу бути тут,
недогарком свічі
і сповнювати хату:
передсмертним смородом?!

Підсип снаги
для чистого згоряння,
підсипай горінню:
перед сконом полум'я?!

Розвій мою розпуку,
хай сконаю чистою,
а не мутантною,
а не гібридною: не
триединою тварюкою?!

Прочитавши в *НС*: допис Світлани Остапи про те, що *Рік України в Росії пройшов формально і під неприхованим лозунгом триєдності?! 8.ІІ.2003, В, ОІ/114*

До життєпису

*Мою уяву ще
і: що бентежить?!*

Промайнули вдома:
день і ніч?!

Висока дітям стала
вежа: тепла піч?!

Вікно в морозі: згодом
скибка хліба у дорозі?!

Для духовного рятунку
Він: його *Кобзар*
в дорожнім клункові?!

8 лютого, Варшава у снігах, вже 114-ий опус, ще 100 і *Обабіч істини*, і ся книжечка, зачиниться й вона 224-ою сторінкою, як зачинилися *Мій почитачу, Оком віри, Себе розшукую*: за працездатність ще 100 молитов?!

Пір року спір

Знічев'я сперечатись
почалі: котра з них
музам наймиліша?!

Я: весна сказала,
бо відродження природи
починається від мене?!

Я: сказало літо,
бо продовжую тебе,
моя ти весно?!

Я: сказала осінь,
бо увінчую плодами
справу вашу?!

Я: зима сказала,
бо плодами вашими
перед наступною весною
музи живляться зимою?!

Крізь панорамне вікно задивилися в білі сніги, немов
я у себе: ще не записаного до кінця краю?! 8 лютого 2003,
В, ОІ/116

У мене

На озброєнні любов,
зненавида, обурення,
сарказм, іронія, гротеск,
бурлеск, мста, радощі
і сум, розпука, гнів...
це повнота мого життя,
моєї долі дійсний спів?!

Переліком знарядь
поетового труду
я заповнив би глибоку прірву
після /зуба/ кутнього,
якби його: узяв та вирвав?!

Цей перелік озброєнь критики, звичайно, допитливіші,
видовжать, кожне знаряддя розщеплять надвоє, натроє,
начетверо, охарактеризують його почитачам: посилюю-
ючи голос поета?!

До речі, голос вокальний я втратив
був у час воєнного стану від інсульту, після чого мій
розмовний, теноркуватий голосок: у баритонуватий
обернувся?! Висновок: з порівняння, давніших з тепе-
рішніми, магнітофонних записів?! 8.II.2003, В, ОI/117

Діячам ОУПу

По-дружньому: задержувато?!

Моя наївність,
Ваша мудрість:
протиставлення порочне?!

Говорімо про ефектність
зустрічі наочної:
з розкинутим народом?!

Я знайшов,
Ви *ще*,
Ви *все* шукаєте:
до нього броду?!

*9 лютого 2003, В,
Обабіч істини, опус 118*

Художністю обшпаримо

Колегам: по перу?

Художній твір,
бодай про сум,
він: радістю виблискує?!

Почитачеві сум і радість
даймо: в парі?!

Чи гарячим, чи холодним
ми і так: його
художністю обшпаримо?!

9.II.2003, В, ОI/119

Своєрідне горе або: не вона ж одна

*Położył się, mówiąc do siebie,
kiedy zaświta, to: wstanę!*
з недільної богослужби по радіо

Всеохопна зовня сила
втілюється в куці душі,
а вона вже,
не вона ж одна: нам
нашу самотійність глушить?!

Ці, на шахівниці роду,
де вже їм до світу,
підневільні пішаки
у черепі з драглями,
почуваючи опору
у недодержавленій,
гальмують рух вперед:
ось в чому, Мамо,
наше своєрідне горе?!

Неділею 9 лютого 2003, В-ва, а опус: вже 120! *Mój Boże,*
jak ten Ci: czas leci! Нещодавно, здається, в лазні бу-
ла, а вже...:?! Нечистій силі: *в баньку сходіть би?!* Мій
шанувальнику, почитачу мій, я фейлетонний, газетяр-
ський, бо ж, а так, пригадай, з газети взявся, з неї 1956
року вийшов, вилупився: до неї, до *НС*, не до будь-
-чийого й залюбки дописую, мо' не зневірюся?!

Вже не стосується

З туги: за піччю?!

Далекої дитини
супокійна мудрість
гомонить: всередині творця?!

Її списати легше з пам'яті,
аніж дорослому нову творити
в голові: напередодні вічності?!

Холодної боялись ями ми
зимою: на Полісся
теплих печач сидячи?!

Хоч знали,
що боязнь оця:
мерця вже не стосується?!

Obecnie, będąc już wziętym twórcą, skazany jestem na osamotnienie w walce z nabytymi pod czas poprzednich reżymów lękami: czy poradzę?! А в діаспорі навіть без печі, і не зчуєшся, як про свій світ нарозказуєш, не знати кому, цілий ворох: дивовижного?! 9.II.2003, В, ОI/121

Признайся

Ти вже старець
і дитина: змішані
в одній особі?!

Вже серéдини немає,
чоловік-мужчина вмер,
його вже: не спогадуєш?!

Ще, ще, ще
і будеш блудним духом,
що: виходить з гробу?!

9.II.2003, В, ОI/122

Вимріяній Візантії

*Мрії, мрії мої:
лихо мені з вами?!*

**Знов потребу почуваю:
записати думку?!**

**Та яку, немов зачах:
ще й сам не знаю?!**

**На порозі вічноті
в дня прозі мисль,
підвівшись на ввесь зріст:
діаспорно вистежуй!**

**Неминучий шлях:
тягтися до земного неба
звідти –
з України духу вежею?!**

10.II.2003, В, ОI/123

При відчиненім вікні

*Дихни на повні груди:
народе любий мій!
наш Тичина*

Надумав я страшне,
бо на коліна світ
поставити: перед собою?!

Остогидло, годі вже
валятися гнилим поліном,
під ногами марно пропадати
разом: з недогнилою юрбою?!

При відчиненім вікні
я зранку руханку роблю,
я дихаю: на повні груди?!

Кисень в голові
здорове слово: надвечір'ям
будівельну думку будить?!

Доле,

наш Тичина: ти скажеш, він не наш! Але думка тут у нього його ж: наша! Якби і диявол сказав щось путнього, то хто наважиться викинути: путне?! Окроме мого редактора? 11.II.2003, В, ОI/124

Батьківщини глибина

То добре,
що Тебе цілком:
нема ще?!

Є про що писати знов
і знову: говорити?!

Скніють тільки ті,
хто не вдивлявся
в Україну з Кобриня:
через болотяний Дивин,
лісисту Малориту?!

А воно
і не велика дивина,
бо саме звідтіля
в моїй, затурканій .
сусідами, уяві:
починалась неіснуючої:
батьківщини глибина?!

Do dzisiaj pałam kresową miłością do: wielkiego Nic?! 12.II.
2003, B, OI/125

Куди Батиям

Велике щастя
бути: збоку
змагу за Україну?!

Був би в гущі,
як і Стус:
давно б загинув?!

А з діаспори
я хижим круком:
налітаю на живих?!

Куди Батиям
до *пре*Довгоруких:
малороси вихолостять Київ?!

13.II.2003, В, ОI/126

Сучасся зерня

*Хлопче мій,
ти збаг себе,
ти той,
хто тут
землі й небес:
не топче благ?!
Руставелі*

**З майбутнього:
нема повернення?!**

**А виходу з минулого:
нема?!**

**Поете,
ти: сучасся зерня?!**

**У Франка: ой ти дівчино, з горіха зерня?! 13.II.2003, В,
ОІ/127**

Я порадив

*Окраденим Паньковим,
Назарукам і доньці
Єві: також окраденій!*

Стілечки життя
мені мого зосталось,
отже тішусь,
що ще: поживу?!

Наснилося оце:
за залишком
зайшли мої убивці?!

Не на жаль,
на щастя: виявились
тільки крадіями?!

Я порадив,
бо не знали,
що: украсти?!

А життя їм, навіть власне: зайве?! 13.II.2003, В, ОІ/128

А акушерка

Про глиб життя
частіш балакаю
найрадше: з донею?!

Вона сказала,
що за нею
пуповина з хати:
досі тягнеться?!

*А акушерка думала,
вже: перері́зала?!*

13.II.2003, В, ОI/129

Сусідство настає

**Ось настають часи,
коли поляк волинця
і навпако:**

**другий першого
у будь-яке ім'я:
вже не заріже, не заб'є?!**

**Взаємокров'ю чаша
сповнена по вінця:
ось сусідство настає?!**

14.II.2003, В, ОI/130

Саморозбір

Є в моєму слові щось,
чого у інших: вже нема?!

Є у нім прадавня ясність
і: неоновітня тьма?!

Є в нім сили мовні,
є земний неспокій:

буде біля мами й тата
домовинна тиша в Іловні?!

14.II.2003, В, ОI/131

Дивними очима

*Kogo to dotyczy,
ten się na to: napatoczy?!*

Були, тепер нема,
заходили до хати
і по ній блукали
дивними очима,
а багатства додивитись
так і: не змогли?!

На чім і як ти спиш,
у чому, як ти ходиш,
стіни голі, без картин чого,
їси абіщицю і з мисочки...:
питали дивними очима?!

Перестали, не заходять,
не питають вже,
побачили своє убозтво,
а моє багатство: тими ж
вічно дивними очима?!

Сказано: який уток,
такий і розвиток?!

Основа в нас була одна,
єдина: здавна рідна Україна?!

15.II.2003, В, ОI/132

Цитькає лиш той

Дехто хоче,
щоб я світ
не свій: змальовував?!

Відвернувсь від себе,
а як ні,
то: геть збирайся *звідси*?!

Цитькає лиш той,
свого ще хто
не має світу,
ще нездатен скласти:
заповіту путнього?!

11.III.2003, В, ОІ/174

Особою погасимо

*Дописувачам: до
нашого слова!*

Не слово красне,
а дух дужий:
нам прикраса!

Духом дужим
прижиттеву тлінь:
особою погасимо!

У Щоголіва: на те й уваги їм нема, що їм дорогу перейма
нешадно смерті грізна тінь і жде землі холодна тлінь!
16.II.2003, В, ОI/135

Обопільна радість

*Лист: не шелесне в гаю!
з пісні: ніч яка*

Час нічної тиші,
рот всьому:
цілком заціпило?!

Радію мовчки,
перепочиваю лежачи:
переопочиваємо з пером?!

Бо й тиші не запишеш,
як нема снаги:
сплячи радіють вороги?!

Нагадаймо, що дехто зі спостережливіших подібну до цієї тишу іменує, сіс: передбурною?! 19.II.2003, В, ОI/136

То..., то...

*А хто в приймах
не буває, той:...!*

Своє теплó,
батьору свіжість
передсмертну: радісно
в національну мисль ввіллю?!

Дедалі зовсім
вже не мрію:
про суху гіллю?!

Булó, було
і ніде правді дітися,
то різавсь,
то ходив: топитися?!

Молюсь, гріха позбувся,
нині в долі,
в світу наявú: я знов
далекістю живу?!

Козаче соколю, візьми мене із собою на Україну далеку:
співала, було, мати, поліську куделю собі на плат сми-
каючи! 19.II.2003, В, ОI/137

Лесиним обтесані

Молодим: неначе?!

У вашу молодість
не вірю: я не знав
її такої?!

Був у нас
непереможний потяг
і до кріса злого скрику,
і до: слова злої зброї?!

Словом Лесиним,
Тараса словом
україномовно ми:
булі обтесані?!

Спитаєте: ну й що з того?! 19.II.2003, В, ОІ/138

Навіть тут

Якби я не з Полісся був,
то мови рідної
ніколи: не навчився б?!

Говорив би у Варшаві,
як у Києві говорять:
закінчивши інститут?!

А так,
живою течією
з материних вуст
пливе вона мені
і з нею я вам
вдома: навіть тут?!

12.III.2003, В, ОI/175

Я в тих літах

Коли занепад
вже: за мною?!

Коли мистецьке мислення
заповнює вже: порожнечу?!

Коли вже: пізно
на від себе втечу?!

Коли людині
ще: не повезло?!

А берло: раптом
спонсорам до рук даєш?!

Добуток: є?! Пожиток: взяв?! Гуду: джмелем?! Язичник,
а по-християнському молюсь?! Не з лякливих, а: боюсь?!
От і: не вся самохарактеристика?! 19.II.2003, В, ОІ/140

Де ти

Холодна голова
мені розпалену уяву:
стала заступати?!

Своєрідний чар
підстрижених рядків
лякає: автора
заземлених крилатостей?!

Не віриться,
невже бу́ла та відгу́ла
поліська: де ти
ще не потойбічна
рання лірика?!

19.II.2003, В, ОI/141

Родоводу капля

Про українсько-польський біль
я знаю більше
від отих,
хто ось:
усунути його береться?!

Гайдамацького ножа
почув на горлі лях,
я на горлянці:
езуїта лапу?!

Звідси й родоводу:
супротивна капля?!

Капля: в значенні капаніна! 19.II.2003, В, ОІ/142

Співзалежність

Мене мистецтво,
я: його формую?!

Мене Вона,
а я: Її?!

Цього не збаг хто,
той: з неспостережливих?!

Не відзначається: спостережливістю?! 19.II.2003, В,
ОІ/143

Неспангеличений

Повсюдна інтелекту кволість
вдовольнилась: долі милостинею?!

Все більш мовчить,
вже менш говорить:
майже і не пише?!

Від такої *хати скраю*
я на море,
я від неї: геть втікаю?!

Сам над ним,
стихії подихом докиснюваний,
стоятиму: задумавшись
про *хати скрайність?!*

20.II.2003, В, ОІ/144

Най собі ламають

Божевóлють: у Тичини

Я знаю,
на моєму слові
зуби поламає той,
хто і донині
ще далекий Україні,
ще до Неї: не прийшов?!

Хто здержує
себе і других
від буденного походу,
хто обмежуваний
обріями: не свого народу?!

Знаю речників наруги:
най собі ламають?!

20.II.2003, В, ОI/145

Вустами сім'янина

*Які то люди добрячі,
привітали мене заїжджого,
як сім'янина: у Вовчка!*

Дехто не за слово,
за безрідне пустослів'я
люто: заступається?!

В своєму запалі
такий стягнув би з кону
і такого,
хто ще мав би й тямить,
що кому та: як сказати?!

Я, домашній бовдуре, я
мовлення навчався довго:
в батька й матері?!

Зумисне з подекудним зазнайством: таки газетяря кінця п'ятдесятих, шістдесятих, сімдесятих... та дев'яностих років і перших третього тисячоліття?! 23.II.2003, В, ОІ/144

Знову спомин

Ностальгійно: мов знічев'я?!

Я любив дивитись,
як на літа прикінці
ішла, було́, з городу мати,
а у хвартусі несла́
на борщ: горóдину?!

Квасоля, морква, помідор,
часник, цибуля, кріп
та лист капусти...,
врешті з черепка сметана,
ну і перець: не борщú,
зміст літа ще не повен?!

Згодом ясно стане,
мамо, то не ти,
не мати,
пісня пам'яти,
то: часу човен плив городом?!

23.II.2003, В, ОI/147

Катрусю еС,

до довгого листа прикладаю допіру
о́пусно записане моє чарування чи чаклуваннячко, але не
читай зразу все: оченят не перевтомлюй, нам ще треба
якнайдовше на світ дивитися, на себе взаємоглянути, га,
якої Ти думки про цей з мого боку, з-посейбік океану
натяк?!

Смішно

Світ великий,
ба, безмежен,
я у всесвіті
за свій куток
воюю все: за
хліба шмат?!

Не знаю вже,
кого спитати,
Бога перестав,
хто тутки винуватий:
чи не сам і винуват?!

Хоча ще не цілком велик,
та лик: свій в мене лич?!

Ще: не позичений?!

У цьому, вже, сама бачиш, 148 опусі *Обабіч: істини?!*
25.ІІ.2003 року мене, серед іншого, зацікавило практич-
не вживання прикметника короткої поруч повної форм-
ми. До речі, до слова, розуміється, художнього, я йшов
радіше як мовник-граматист, а не, а менше: як поет-
натхненник чи *натхнений?!* Отже залюбки горну зміст
і за допомогою чергувань приголосних в корені виразу,
тат: к-ц-ч! Відтак *лик, лице, обличчя чи лич*, наче: у свині?!
Не лише в моїй кобринській, бо й підляській говірці

свиняче рило також личем чи пак личьом, не знати як довго, але дотепер ще величають, а поляки: *ryje!* Przy pocałunku, a raczej przed, często mówią: *daj ryja!* Смішно?!

Марії еФ: в альбом знов

*Ой, знаю, знаю,
кого кохаю,
тільки не знаю:
з ким жити маю?!
постійна пісенька
моєї матері*

Запрятелюємо,
абощо:
ге?!

Хотілося б озватись,
а до кого: добре знаю?!

25.XII.2002, В, ОІ/31

Любове,

будучи набагато, значно, куди молодшим, бо 1 липня 2002 року писав інакше й, здається, саме набагато, значно, куди бадьорливіше, енергійніше, обіцливіш: ось воно, тоді ще не опусне писання!

Уяви собі, я серед ночі
трохи випив, трохи попоїв,
настроївсь благодушно
і: пишу вустами оцього листа?!

Твої духи у ніздрі б'ють на відстань,
оживаю нагло,
вже стаю собою,
я: живим, губастим на світанку
знов став?!

Пригадуєш, по телефону Ти сказала, немов аж дорікнула, що Карабович своїй дружині: гарну еротику пише?! Unsere Unterhaltung gestaltet sich auch zweiseitig: findest Du nicht?!

Бе Наталіє,

нудьга і сором
наступили б після
зустрічі: мене з Тобою?!

Отже, не бери ключа
від окаянного
і: не заходь, хоч кличу?!

Знай одне:
від наших непобачень
я п'янію,
сповнююся п'яністю незвичною?!

Наталіє,

обіцявся Тобі приністи не лише любовні записочки, а й листи писати такі ж збирався, та прозою не наважусь, б'язко буденністю розворушуватись, а от поезією, поезійним дієсловом, сама бачиш, читай, таки так: виявляй отже подив! Програму уявної зустрічі в кав'ярні Польського радіо зводжу до мінімуму: Твою у своїй руці потримаю?! Uczucia, zwłaszcza te dobre, nie są szkodliwe, ukrywanie ich błędem jest: Irzykowski!

Олександрo Ш/Н

Хвалить Слава:
супокій йому
писаннями своїми
Ти несеш?!

Питвóм отруйним
похвалá буває,
не сприймай її
хапаючись від тих,

кого гаразд
i з ким до дна
ганьбу хохла не випила,

кого гаразд по-свóєму,
по-нашому не знала
i: таки не знаєш?!

Олександра Шевелло-Новацька, волинського роду довголітня казахстанка: живе *i* пише в Білостоці, листується з ОЛ! 23 грудня 2002, В-ва, напередодні кат. Святого вечора, я про своїх передвоєнних батюшок та матушок довго думав: чи можна /по/любити Бога, не люблячи Україну?!

Мілю і Мар'яне,

мої Милі, сонечко подужчало,
день подóвшав, не смуткуймо і не звеселяймося надто,
поживімо: врешті рівно?! А до листочка в додачу:

Горбачекам

Живу критеріями
вже давно
забутої: кріпаччини?!

Відважно переживую все,
що як отруювало,
так і: отруює?!

Ну що ж,
життя не вибирають,
а воно у нас:
таки своє?!

16.II.2003, В, ОI/134

Єві Копець

Хотілося б, щоб хтось
торкнувсь нариву в грудях:
наслідку моїх ставань?!

Я врешті зрозумів,
що сили більше не у слові,
а: у сфері слів?!

Досліднице, Ти скальпеля
бери і розкривай
до кореня грудний:
у підметі нарив?!

Pani Ewo,

praca magisterska o mnie, która wyszła spod Jej pióra, pisana w moim języku, głębią analizy mojej poetyckiej i nie tylko takiej, tej jaźni, zadziwi każdego: życzę jeszcze większego osiągu w pisaniu *pracy doktorskiej*, podobno też o mnie, że się Pani chce?! 1.I.2003, B, OI/50

Як у нікого

*Проф. Мариновичу аніскілечки,
анітрохи: не демонізуючи?!*

Ворог був,
він є у нас-нетяг:
всерéдині і ззовні?!

Ця дволика клятiсть,
як,
то тут, то там плювалася,
так і плюється:
слиною вщерть сповнена?!

Професоре Ти наш,
фронтів двох неприхильнику,
на жаль Тобі,
на щастя недотоптаним,
теля не ссатиме двох маток: слинявих?!

Небавом не поет,
допитливий історик нам,
напучений поезією,
бажані й небажані
аспекти справи не олжéю,
істиною сушою,
берґсонівською інтуїцією:
заснує-заповнить?!

На порозі одкровення:
зауваги з боку сина
цькованої України?!

Записано зразу вранці після виступу по Польському радіо істориків Грицака з України звідти і секретаря ОУПу Тими звідси, з Польщі: 26.II.2003, ОI/149, В-ва! З Богом, історіє, у поміч тобі й собі кличу слово Рильського: «Дві сили на землі: одна зорить в минуле, їй рабство п'є-дестал, олжá підпора їй – а перед другою – пісень все-світніх гули, сади майбутнього і творчости приборї!»

Співаю ввечері

Зажурено: не вельми?!

Чоло не лаври,
думка красить,
я її плекаю
на: чорноземнім чолі?!

Співав давно
у гаї соловей,
в гаю: перекликались колії?!

Моїх джерел сумні предтечі,
пісню різунам
улюблену: під ніч
співаю ввечері?!

Swym śpiewem autorytatywnie potwierdzam ideowe powiązania koliszczyzny z: rzezią wołyńską 1943?! Własną woń: wywęszyć najtrudniej?! 26.II.2003, B, OI/150

Стурбованість співця

Виснаживсь таки,
бо все подумую,
а з чого тут і як
мені: пожиток брати?!

Чи по-іншому у будень,
чи: інакше святом?!

Бо ж, мій Боже,
не бджола я: в неї,
їй субот, неділь нема?!

Ото питання,
від турботи горло стисло,
то і не співаю:
вип'ю з рання?!

27.II.2003, В, ОI/151

Відчуження

Вже стільки літ
я їм, сміюсь,
люблю, ненавиджу:
як всі?!

Шукаю рими,
вже знайшов: умру,
то покладіть мене
в несполовілому вологому
зеленосинюватуму вівсі?!

Торк лагідний
рослини милої
обожнював дитиною:
його жадаю до колиски
смертної годиноньки?!

27.II.2003, В, ОI/152

Катре еС

При свічі хистко́му світлі
молитовно редагую:
букву óпусу?!

Її,
молитвою овіяну,
оброблену духовно в боротьбі,
немов сумління,
мовби не церковну:
святість принесу Ісу?!

Бо й Він,
як я тут,
не за себе ж,
побивавсь за обрії,
за клаптик всім нам
України в Батька:
ба́тьківського неба?!

Мій Боже, скільки вічного часу мусило збігти, щоб церковна вселенськість визнала любов Христову: до України?! 27.II.2003, В, ОI/153

Францішкові еС

Напередодні кону
Ти писав мені,
мовляв, що з того,
що десь хтось
на кілька літ:
когось переживе?!

Неначе спокій
перед вічним небуттям
продиктував Тобі
такі: примирливі слова?!

Воно немовби й правда,
все-таки день-два
чи тиждень,
місяць-рік
чи років кілька:
довше потворити хочеться?!

Щоб під землею:
ще не ритися?!

Францішек Селіцький – професор-русист Вроцлавського університету! 27.II.2003, В, ОI/154

Межі не знаємо

Людського щастя
де межа: невже
в обіймах жінки?!

Мало, надто мало,
бо й любові є кінець,
як і всьому: ще суцшому?!

О, знає людство
дійсну правду:
творчости межі не знаємо?!

Але навчилися століттями
сплітати з лавра
свій: вінець терновий?!

*Мій шлях тернистий є, бо був: чи буде?! 27.II.2003, В,
ОІ/155*

Поетам

Мучені в минулому завзято
местними й набіглими катами?!

Вас в годину суму
поминаю: наче онде сам?!

Насправді ж завжди
ви зі мною, убієнні,
я не мертвий: з вами?!

Підростаючим катам
цієї духу єдності:
уже не зжертви?!

27.II.2003, В, ОI/156

Звідти тут

Якби отак ще,
та не в думці вже,
а справді повернутися
до рідного порога
і його переступити
емігрантними ногами,
то на радощах
поет заплакав би: *якби?!*

Та не судилось,
осьдечки упорядковуючи
ці рядки,
сльозою заливається: *рянною?!*

Потопають у сльозі:
відгулого дрібниці?!

У новому тихім раї
він з потопленостей
життєзбўдливу енергію
черпає: *звідти тут*
сльози творящої
божественний атут?!

Пороже батькіський
і материнський запічку,
чого вже: *днеськи не снитесь?!*

Начитавшись Гаврилюка в *Провулку 2*: його уйнять долі?!
27 лютого 2003, В, ОІ/157. Відгулого дрібниці, себто від
того що було і: *відгуло́ вже?!* Дехто цю фразу бажав би
конче бачити у вигляді: *від гулого дрібниці*, себто від
безрогого!?

Перечитуючи óпуси

Розуміться: насамперед свої!

З філософською глибокою
системою внутрі
бажалося б: ще
тут пожити?!

Бути думкою
живою там,
де ще не був,
не побував: і досі?!

Ти ж це робиш,
поринаєш у свої глибини
не в своє: в ім'я
зневажуваної України?!

На вітрах подій
загомніла враз тополя:
не доступна іншому
моя: недоля серед поля?!

1.III.2003, В, ОI/159

Розмова з натхненням

Воно до мене:

я є та енергія,
що зблиском родиться
в твоїх очах
і на папір
з очей переливається?!

А я до нього:

добру вість до відома
давно сприйняв,
тому-то день і ніч
увесь напихваті
з твоїм в своїй руці
пером плідіння?!

Знов воно:

молюсь ледь чутно
за вагу твоїх плодів,
ти за моє тривання
голосно словами України
в Польщі помолись!

Ще я:

збагнув, відказ такий,
на оці буде
нам обом:
чуття і мислей вись буденна?!

2.III.2003, В, ОI/160

Геть розлого

Як житиму колись
потойбік вже
в своєму середовищі,
у рідній гущі вже,
то подружуся там
насамперед з численними:
людьми старими?!

Що, бувало,
тут між нами
наостанку попомучившись,
не запримічені тихцем умерли,
щоб до вічного життя
бодай запізнено,
але самотуж: з поміччю
всевишньою таки дійти?!

Вже там на потойбіччі
повипитую живих покійників,
бо тутки не встигаю
все про їх,
про прижиттєвий
всенький біль
і передсмертний на землі
увесь неспокій
сам посписувати
стилем отаким,
як і оце пишу:

розкішним, українолюбним
і людиногенним,
як про Божість,
геть розлого?!

2.III.2003, В, ОI/161

Як на зло

*Примхливий худорлявий
музиканте: про Шопена
Рильський*

Сонце у поета
викликає невеличкий сум,
сльотá: велику радість?!

Бо все сіре
сповнює надію
вірою: у хатне помело?!

Епіграф до опусу підказала Марія Філь з Білого Бору:
брatтя, серця вгору! 2.III.2003, В, ОI/162

Очима

Крізь смерть
я посміхаюсь до буття,
живу на повну ногу:
кашу й борщ варю,
то й здравствую,
ще слава Богу?!

Більше здоров'я прибуло б,
якби, ну, не Москва,
ну, не Варшава,
ну, не Київ,
о! якби так Бересть
визнав: емігранта ёресь?!

І якби,
магчїма перед сконом,
прогулятись батьківським загоном,
а на матінки стежки
поглянути її: очима
у вигнанні наповік заплющеними?!

2.III.2003, В, ОI/163

Мій

дивний поїзд
безперестань мчить:
він невидімка?!

З нього краєвиди
рідні бачу:
греблю з вербами,
ставок біля садка,
на відшибі вітряк...?!

А поїзд мчить:
уяви птах татахкає?!

14.II.2003, В, ОI/78

Мій

старосвітський потяг,
він у рідну далеч,
всупереч, наперекір мені
у незбагненну далину,
в принадливу далінь,
в таємну даль,
в пропалу далечінь
по рейках пам'яті
у хатній самоті
один біжить: шалений?!

Ще не спав,
а вже встаю,
до топки,
у горлянку часу
підкидаю особистий,
власної особи:
слóва на мирú дар божий?!

Мій поете, хто ти,
хто ти є: я нашої
старої України
у сучасні кочегар?!

*Був такий з борідкою – теж кочегар (редактор). Ленін,
куди йому до мене, поет: вічно живий! 14.І.2003, В, ОІ/77*

Господні обрії

Для Провулка: вже 3

За України піснею
у світ далекий:
я б пішов?!

Нема нічого кращого
під небесами на землі
у Бога: у Його людини?!

Пісня Матері
години злої й доброї
наближує поетові:
Господні обрії?!

4.III.2003, В, ОI/164

Збісилась доля,

нестримно біжить,
навздогін їй кажу:

ти біса витівки облиш,
спинись на мить,
поглянь, тополя,
як стояла, так: стоїть?!

Тополя: Каганович наказав був викидати з тексту тополю, як символ України! А знав він її непогано: був житомирський! Став всесоюзним! 6.III.2003, В, ОІ/165

Байка

Невдоволеним: діткам!

Вдоволений,
хоч кінчик з кінчиком:
ледь зв'язую?!

Але зростаю,
а якби не трансформація,
то далі 10 літ,
чимдуж тупіючи,
повернутий плечима
до вхідних дверей,
просидів би в комуні
як: у Бога за дверми?!

А сила, дітки, ще велика,
хочеться зростати,
виглядаючи, ну що ж: простати?!

Повернутий плечима до вхідних дверей в ПР то в одній,
то в другій кімнаті протягом 19 років сидів, не просува-
ючись у вись, що призамітив мій колега зі студентської
у Вроцлаві лави, людина тоді, на той час, високої поса-
ди: Катовицького ефіру! 6.II.2003, В, ОI/166

Каламутне випиваємо вино

*Дехто протиставні ще
донещодавна дві ідеї
чистої водиці чи не зумисне
засмачує кострицею,
до речі, нашу на Кобринщині
кострицю ми називали:
просто коростою?!*

У мене на очах
роками дієборзописці
заповзятливо: льон тіпають?!

І сторонам обом
ще жоден досі совісно
не дав сприйнятливої
думки про:
події польсько-українські?!

Навпаки, замулилось
до краю досіхпірне
ясне правди дно,
тож ремствуючи:
каламутне випиваємо вино?!

Начитуюсь НСу: невже дурнішаю?! 8.III.2003, В, ОІ/167

Материну мову

я до бѣзтяму люблю,
свою любов до неї
світові: *показую?!*

В залюблених вустах,
набряклих від любови,
зацвіла вона:
червоною калиною?!

І могутніє
з дня на дѣнь:
б'є нечисть чистотою фрази?!

8.III.2003, В, ОІ/168

Звук

народ мій з України,
наче пес побитий:
по Варшаві ходить?!

Попід ноги дивлячись,
щоб не упасти,
лютий з голоду,
шукає: у сусіда хліба?!

А було, було ж,
ще пам'ятаю,
хоч голодний,
та з лицем веселим,
вгору дивлячись,
на лан колгоспний:
бігав підтюпцем?!

І каже,
вже не перестане: бігати?!

До того мик,
до чого: звук?!

8.III.2003, В, ОІ/169

У приступі щедроті

Варшаві українця дяку
сам найглибше висловлю,
скажу їй на відхід
прощальне *те*,
чого, відходячи:
гевал не скаже?!

Дякую Тобі
за хліб, хліб, хліб
і сіль, сіль, сіль
і перець, перець, перець
разом: разом, разом?!

8.III.2003, В, ОI/170

Голово НСу

Я донóсив,
що обом вам:
радість творення принéсу?!

Поможіть мені,
гукнімо в тон,
щоб в *НСі* друкувавсь
міцний: веселий фейлетон?!

Бо окрім суму
нам на втіху:
треба сміху, сміху?!

Щоб гуляли парубки,
щоб сміялися: дівки?!

Навіяне пісенькою: ой ведіть мене до дому, де багацько
грому, де... 8.III.2003, В, ОI/171

Визрівання

*Хреста то ти двигаси,
а от піти на хрест:
чи вже осмілювся б?!
від Євстахія*

Схиляє доля
цілувати Мúку:
в символі Хреста?!

Дитиною поліською
я, не вагаючися,
радо цілував:
тепер хотів би так?!

Дарма́, до горла
підступає: перед мúкою
предсмертний Переляк?!

Не супостат Тобі
я, добрий Боже,
а розп'ястися в ім'я Христа,
прости, ще почекаймо,
ще не годен: ще не можу?!

СВЯТКОВО

З корабля сучасся
у минуле я один
виходжу, наче:
у глибокий космос?!

Неохоче у мілке майбутнє
мовчки йду:
з юрбою гомінливою?!

На щастя,
все це відбувається:
лише в моїй уяві?!

Справді ж, став,
стою,
свого єства:
себе свідоме диво?!

9.III.2003, В, ОІ/173

Боже милий

Біг надав мені права
з Ним сперечатись
і простить,
коли питаю: як
до Нього дотягнутись,
як до Нього дорости?!

Цей дозвіл на переговори
витікає: з привілеєдавця сили?!

Через мене: для
своєї слави
чиниш це: мій
Боже милий!!!

Zapisu dokonałem kierując się postawą Pana wobec sługi, wobec mnie-poddanego (my poddani!), jako jeden z Jego budowniczych-podwykonawców dzieła w: zakresie ducha?! Rzekł: bluźnierstwa ci, synu, z trudem nie wybaczyłbym?! 13.III.2003, B, OI/179

Лячно

Знов подумалось над день,
нечисте щось немов
вві сні привіділось:
немов на бомбі сплю?!

Хтось з недругів
чи потаємна сила
прослизнула в хату
і мені у тапчані:
вмостила бомбу?!

А під ніч видіння
навіть згадувати лячно,
бо і спати нерухомо
у моїх літах:
вже неспроможен?!

Бомба поруху душі
могутнішого з мого боку
невідступно: клята сила жде?!

Дійсність з видивами переплітається: на тапчан вже тижнів зо три у малій кімнаті прилягти боюсь, а в хаті, крім інтернетників з Києва, нікого, здається, більше не було?!
Страшне: своїх боюсь?! 13.III.2003, В, ОI/176

З Москви

Чи не Журко́,
пригадую, у Вроцлаві
применшував прилюдно:
споконвічне слово України?!

На Росії користь
пришпиляв йому ярлик:
близьку безвіглядність
у недалекому майбутнім?!

Слухав мовчки я базікала,
хоч десь увесь всередині
тоді вже був
по-українському обурений:
утупивши у землю очі?!

Нині ж, Нене,
сам таке базікаю
і бачу,
малорос-Журко не дурнем був:
по-справжньому пророчив?!

13.III.2003, В, ОІ/177

Чаїлася пороша

*Яким ти був: не
до скону будеш?!
від Ісаї, невже*

Дня сонячного
я ішов у ліс:
він сумно догоряв?!

Уже й береза зжовкла,
поблизу зими:
чаїлася пороша?!

Збурений очікуваністю,
я ждав від передзим'я:
молодого спокою хорошого?!

Цей спів осінній
сповнений у мене:
сумом творчих спогадів?!

14.III.2003, В, ОІ/183

Якою

Найпростіші по́рухи
і тіла і душі
ми забуваємо вже:
рідною назвати?!

По дорозі напото́йбік
губимо все те,
чого колись навчала нас,
чого навчилися: у матерів?!

Порою, жах подумати,
в позасвітах з ріднею
спілкуватись будемо: якою?!

До уваги:?! 15.III.2003, В, ОI/180

Тільки силий

На щоденну голову
місцевих розумах
моя словесність: завелика?!

Непосильність ворухнути
слово українолюбів:
надто явна?!

Вельми вже
не власне, не своє,
а: наносне́ любилося?!

Підвести/ся/ з кóлішок:
словесник тільки силий?!

16.III.2003, В, ОI/184

Я і ви

Немов сюди до вас
я з іншої планети
ось: пришкандибав?!

Але звідкіль про всіх
все знаю
і: чого злякались ви?!

Секретів ваших
слухати не хочу:
школа іноземця голови?!

17.III.2003, В, ОI/185

Вод поліських видра

Битву за життя програв,
за Україну, сіс: не виграв?!

То чому ж збираю
від побитих: стільки
безсумнівних брав?!

Хвостом зчиняє
справжній галас:
вод поліських видра?!

24.III.2003, В, ОІ/187

Здивованість

Договорився, дописавсь
до того, що не зчувсь:
не уберігсь?!

Не знаю,
з чого виростає думці
світський: з чого
богословський ріг?!

24.III.2003, В, ОІ/186

Аварійне око

*Всіма фібрами:
сприймати?!*

Слову я включаю
біг передній,
а: не задній?!

Сам здивований
смільвістю: своєю
в світі безоглядністю?!

Воно не зовсім так,
забув чи не второпав,
є потиличне:
в циклопа аварійне око?!

26.III.2003, В, ОI/188

Злість глушу

Спільними зусиллями
сусіди відібрали
в мене батьківщину:
не доконане Полісся?!

Тож і родиться
то серед дня,
то серед ночі:
у вигнанця злісність?!

То й тому пишу,
бо, пишучи, своєю:
я злість глушу?!

26.III.2003, В, ОІ/189

Читаю й перечитую то початок, то середину, то кінець,
а то й навпаки, бо ж сторінок 600: *Czar Polesia* Grzegorz
Rąkowski *Smak kresów*, Oficyna Wydawnicza „Rewasz”,
Pruszków 2001

Неначе жаль

Справжнього /с/прийняття,
учти справжньої для духу,
ні, в Варшаві не,
ніхто, не гнівайтесь,
мені: не влаштував?!

Хоч трохи братчики,
хоч трохи і в *НСі*
додивилися суттєвості:
в моєму мовленні?!

Та клопіт в тім,
морока: з безугавно
дійною коровою?!

А вона ж могла би
без зусиль затрати
молоком всіх з віразкою
шлунка: вщерть позаливати?!

*Перемишль,
31 березня 2003, опус 182*

Полякам Перемишля

Не заперечу,
що і *Ви*,
ще більш від *Нас*
впродовж віків
в ім'я не згірш вбивали:

з крові *спільну* правду
за брехнею годі скрити?!

Я не зважусь
у своєму храмі
наректі аківців:
бандою Річпосполитої?!

Хоч в гніву рózпалі,
у пріступі нелюдської зневаги:
так було би можна?!

Пресвятому Василеві
братчики в Варшаві
не збезчестили стіну монастиря:
не обкурили *смородом* Явожна?!

1 квітня 2003, В-ва, Обабіч істини, себто *Ze strony jednej i drugiej*, після мого 28, 29, 30, 31 березня: в Перемишлі перебування та по ньому й його околицях ходіння!
OI/181

Порохом сухим

*Ще не гнуться козаки:
яка віра, такі ефекти!*

Себе складу́
з оцінок добрих
і: з поганих?!

Сам на схилі
непохитним монолітом:
стану сміливо?!

А словом рідним
гóїтиму: емігранта
душу неvigóйну?!

Їй в пригоді, схимник,
буду: порохом сухим?!

Роздумами

Чим правдівішу
про себе розповідь
пишу все, тим до неї
менше: віри збоку?!

Вже зробив у глиб минулого
широкий перший крок,
то й не відмовлюся
від кроку: другого?!

Я роздумами чистими
поб'ю,
мені удома
зайдами й своїми:
завдану наругу?!

Trele-morele: а хто, як не ти, в Кобрині водився з усіма на той час можливими в Європі фашистами, з радянськими включно: *демократії не чуть було!* 5.IV.2003, В, ОІ/192

Я переборов

Її: дочкам і синам!

Не вірю,
що Україну можна:
стопроцентно зрадити?!

Бо і
у ката Матері, читаю,
Хвильовий дав докази,
любви капля
непомітною сльозою
з серця: в яму скапувала?!

Хай собі й червона,
ще: не жовто-синя?!

Осторонь народу,
зрадника в своїй душі,
чужинця: материним словом
я переборов?!

Здивуйся, Мати,
сина перемогою: ще геть-геть,
а чи ось-ось
перед порогом небуття!!!

8.IV.2003, В, ОI/193

Шукаю голови

Роздивляюся довкіл,
шукаю і шукаю:
ні, не Бога!

Ради вжитку хатнього:
Його вже знайдено?!

Шукаю голови
до: не пустого діалогу?!

8.IV.2003, В, ОI/194

Мав би доступ

*Доньці: на в ТР
весінньому осонні!*

Умови всі сприяють
стати передсмертно:
святістю беззастережною?!

Використовую поквápливо
сприятливі обставини:
помóлююсь тихцем?!

А мав би, доню, доступ
до державних добрив,
став би, тато, святістю:
зо злодія лицем тупим?!

8.IV.2003, В, ОI/195

Найбільше щастя

Більшого не знаю,
сидячи у хаті,
що її уже
давно нема,

блукати думкою
по світові,
якого у мені
ось-ось: уже не буде?!

8.IV.2003, В, ОІ/196

В руці Всевишнього

У чіт і лишку
я любив гуляти
і гуляв колись:
там вдома?!

Ниньки ще б гульнув,
якби не зір,
не доберу вже
чіт чи лишка:
все в руці Всевишнього?!

9.IV.2003, В, ОI/197

Дрімаючи,

Маріє, в ніжній
весняній тепліні
під вербою: я сидів?!

Поліське плесо
зразу за оборою
обабіч рову: і воно
свій сон бороло?!

Жаба часом крékнула,
а часом кúмкнула
чи квáкнула собі: півголосом?!

Жовтіти починав латáч,
плавúшку дві кобили,
Чорна з Білою,
ловили: довгими губами?!

Захарчована худоба
між товстезних чорних вільх
лизалася з зими
і чухалась об стовбури,
трави ще не було: високої?!

Творилась передвеликóдня благодать
під: з неба сонця божим оком?!

Світу всі кінці
тримав Господь:
у праведній руці!!!

10.IV.2003, В, ОІ/198

Тужу за

Колись просторих плес
я не боявся,
хоч вони зусібіч
під поріг аж: підступали
під поліську хату?!

А тепер,
вже став,
сахаюся: варшавської калюжі?!

Хлопчаком оточення
настóяних джерел,
настóяної дужости
зазнав був: впливу
душ широких?!

Тож не диво,
що оце тужу
за вод безмежжям,
за дитинства,
за дитячих рóків зливами?!

11.IV.2003, В, ОI/199

Чесно з собою

*Васильовичу, і я себе
ось сам: нещадно лікую?!*

З гріха як вісповідатись,
щоб в сповідь хтось,
щоб почитач,
щоб: світ повірив?!

Проматеринські ти складаєш óпуси,
бадьорі каяття складаю
я: виходить *чи і не*
надалі підневільна,
знову не пречиста лірика,
знов бунт язичника,
знов бунтівлива сірість?!

А притичина мені,
її вкінці я розкусив,
гадай: вона в обох у нас була?!

До геть достигнутого письма
тобі ще, нам ще: *не і не*
дозріла грішна глибина?!

13.IV.2003, В, ОI/200

Не нищечком

Квітень 2003

Думкою малометражною
куди Тобі:
УПА вимірювати?!

Сам дививсь,
то бачив
і надалі бачу армію
у ній мою:
не конче звіра?!

Ти звірячости своєї
визнати не хочеш:
над упівцем крячеш?!

Він же
віру в Україну,
Ти у Польщу:
підіймав найвище?!

Найлункішу славу
з українських слав:
оспіваю не нищечком?!

Варшава, Обабіч істини, себто Ze strony jednej i drugiej,
опус 201

Боком вийшла

Тебе Москва
була поставила навкóлiшки,
а нам велiла:
кляклу полюбити?!

Декому здавалось,
мовби й полюбив
i в честь такої:
проспiвав пеани?!

Я ганьби був свiдком,
рабським спiвом
Матiнку не опоганив!

Гiрше, бо i рабська пiсня
декому не горлом:
боком вийшла?!

Петро Шелест, автор книжечки *Україно радянська моя*:
яскравий приклад! Що це, поезія чи віршик, а чи зблиск
концепту 202-ий?! Кінець квітня 2003!

Дівчатам УПА

*Оплюгавлює хто другого:
себе вже оплюгавив!
від Будди*

Вам,
живим і мертвим,
з Віри
і Надії,
і з Любови родженим:
недóбитка пошана!

Вам, що
з хлопцями ішли
за Ту,
якої: ще нема?!

В свідомості моїй,
у голові горить вогнем:
не зарубцьовується ваша
українська рана!

6 квітня 2003 року, Варшава, *Обабіч правди*, себто *Ze strony jednej i drugiej*, Вам мій опус 203-ій, слава поетам!

Хто ти

Дехто збоку думки,
що вкраїнці все
не про своє:
все про Європу гúторять?!

Це ти своїми думами
кромішню темряву: пособив
у моїм нутрі бороти?!

Розійшлись ми різко
на освітленні Бандери,
я питаю: хто ти?!

Цим питанням викликаю
у кінці ночей: думок світанок?!

Пожити б ще: хоч років декілька?! Ще б раз побути на Лисій горі неподалік Кельць, зустрітися та погомоніти з дúхами Яреми Вишневецького і Степана Бандери: обидва там блукають?! Там монастир, що його цар після повстання 1863 року обернув у тюрму, де в'язнив повстанців. І за міжвоєннє каторжна в'язниця була чинною: в ній, шліфуючи камінь, карався Степан Бандера, а в льохах, в підземеллі монастиря покояться останки Jagemu Wiśniowieckiego. Чому б, отже, комусь з українців чи й поляків, зо силим пером в руці, не скласти міцну драму: *Два дúхи* або *Ярема і Степан*, або й *Два кáти*, бо й так можна б глянути на двох героїв двох народів, які тепер доброякісне копітно встановлюють сусідство?! До речі, кривавий відступ чи відхід, чи вихід з України Вишневецького, десь аж з-під Білої Церкви, зарисувала Ліна Костенко у величній віршованій поемі: *Маруся Чурай!* ОІ/204

І у нас вона ще буде

*Іванові Киризюку
від поліщука:
побутова казка!*

Стояла твердо
вже лише часткова:
історична Польща*!

З чад домашніх,
з домочадців хтось
осінньої або зимової пори,
коли селянство вечорами
довгим часом володіло,
починав про те,
що Україна:
і у нас вона ще буде!

Прийде, ніби тиха осінь,
мовчки забреде під рідну стріху
діточкам: на втіху
превелику горобцям?!

Цю побутову казочку,
собрате во Христі,
Тобі, Іване, підляшанине,
неначе в'язку хворосту,
щоб душу натопити,
на горбú зими суворої
несу я: вже приніс
з улюблених узлісь
мого далекого дитинства?!

Тęsknota na miarę: tęsknot Słowackiego?! *Історична Польща перед першим розподілом сягала Білої Церкви, після Риги вже тільки річки Збруч, по Ялті, проковтнувши Закерзоння: на Бугові спинилася?! Історичний: процес?!
1.1.2003, В, ОІ/205

Великóдність 2003

*Полковник: але в тебе
і сила нівроку!
Гадюка: на мій вік стачить!
Кропивницький*

Божественних висот,
пісеннотворчих *себто* сил,
у всесвіті всевишньостей багато,
стачить їх мені вкінці себе,
з джерел недопотóптаних почéрпнутого:

все своє
до краю віспівати
у дорозі *не до*
в хаті українській ката –
до віддалених небес?!

Ненадаремно гомоніли й гомонять
пронікливі старі пророки,
не отруївся комуною
і сам Месія,
всюдисутній божий дух
у Самостійну: щирі віру
синові оце тихцем навіює?!

Від надб духовних,
себто не земніх рясних багатостей,
по всіх-усюдах звеселяться:
рідне слово,
хата рідна,
рідні люди?!

*Великдень 2003:
27/28/29 квітня, В, ОІ/206*

Не мене,

а те,
що напишú,
прошú: любити!

Смертний,
я умру,
моє писання
самостійно: житиме!

Невже
у безберéжній слова цáрині
перевелися ті,
що за художністю
недремно стéжили б:
чи стежать?!

25.IV.2003, В, ОI/202

Напередодні матури

ББ ліцеїстам: від ОЛу!

Дехто наполо́гливо
нав'язує мені:
дворняги вдачу?!

Сам знедолений,
своїм безсиллям,
немічню бажав би
міряти й мої:
діаспорні пісні?!

Ще й твердить,
вперто втупившись у вічі:
я ідейний твій собрат?!

Мені ж вигнанця
люта доля підказала *бути*,
я послухав,
став аристократом:
двору духом?!

Дворняга, дворняжка: непородний дворовий собака!
4.V.2003, В, ОІ/207

Такої змістом

Зеленим: до відома!

Патріархальний я поет,
та не боюсь:
суперництва з прогресом?!

І мені на руку,
як сучасництво:
сахається мене?!

В моєму слові
тіснувато місту:
б'ється пульс села?!

Та не селяк,
я селянин: поборник
безасфальтної землі,
годуюся такої змістом?!

5.V.2003, В, ОI/208

Посилено шукаю

Єві Копець : до відома!

Переворót у серці
і в усьому існуванні:
стався?!

Вже тоді,
коли непевною рукою
взяв перо: себе у руки?!

Додалóся туги
за поліським краєм:
/п/остовпіли круки?!

У вигнанця раї
я свого кутка:
посилено шукаю?!

Підведе з колін хто

(жанр: ліричний плач)

Легковажність молоду
давно я загубив,
осіннім листом
з тіла облетіла:
до життя в дорозі?!

А листки зібрати,
доле, не схилюсь,
бо бóязко: хребет
вже не гнучкий?!

Зігнутись ще зігнеться,
віпростатись: вже годі?!

В самоті стоятиму повік
серед дороги на колінах,
підведе з колін хто:
України сина?!

5.V.2003, В, ОI/210

Мовчанням

Дошкúльну складність
почуваю: слів
не стало для краси?!

Почитачеві гомін
передати як мовчанням*:
подих росяного ранку,
рясноту ранкóвої роси?!

*Und selbst wenn ich es könnte, ich würde es: wahrscheinlich nicht tun?! Ist die Schönheit: nicht tödlich?! Ich habe das Gefühl, dass sie: mehr als nur Tod ist?! 5.V.2003, B, OI/211

Глеки

Щомиті більш
життя моє
ввижається мені:
далеким?!

Тож по обширі його
блукаю зором занепалим:
біля печі помело,
а на кілочку глеки, глеки?!

Романові Галану: прийми, Романе, мої *Глеки* на добрий спомин про співробітництво в *НСі* і *Гомоні*! Ми самі уперті, непохитні, Всіх стихій могутні королі, Понесемо в обшири всесвітні Благовістя нашої землі: Зеров! 6.V. 2003, В, ОІ/212

Життя

На тебе,
ще що є,
я збоку глянув
і зрадів у самоті:
не повз проходиш?!

Розрослося деревом
з достиглим овочем,
в призаході його
зірвати пориваюся:
годуєчись
неутоленною неситістю?!

Не бійтесь заглядати у словник, це пишний яр, а не сумне провалля, збирайте, як розумний садівник, достиглий овоч у Грінчénка й Даля! *б. V. 2003, В, ОI/213*

Буде

По щоці
сльоза покотиться:
велика?!

Не заплакати
я вчуся:
у життя наприкінці?!

Не кличу
смерти неминучої,
було: вже кликав?!

6.V.2003, В, ОI/214

Кричить

Час збурений
роками: у очах
тривкий неспокій?!

Радощів зажурених
зазнав я: в самоті
сільській глибокій?!

6.V.2003, В, ОI/215

Високим

України духом
жити ти тут:
вже не хочеш?!

Підломивсь неначе,
вже не йдеш:
з поетом в ногу?!

Я Сосюри послідовник:
знай: підломаний юначе?!

6.V.2003, В, ОI/216

Жартома 1

Вже стільки раз
я обіцяв собі:
мерцем мовчати?!

Вже у світі за ніщо
не прохоплюсь на людях:
жодним словом?!

Довго так тривав:
невживані слова
зробилися половою?!

7.V.2003, В, ОI/217

Жартома 2

Боже, сили дай
сказати те,
чого казати: не дозволено?!

Дозволь знести
до перед кону
золоте яйце:
сльозою солене?!

Відчув щоб споживач:
яйця серéдина
це вміст співця?!

7.V.2003, В, ОI/218

Żartobliwie 2

Boże, użycz mocy,
by powiedzieć to,
czego mówić nie wolno?!

Pozwól mi
przed zejściem
znieść złote jajko:
solone łąą?!

Niechby konsument rzekł:
jajka środek
to zawartość poety?!

Якби так сісти й самому взятися себе перекладати: хоч
абияк?! 7.V.2003, В, ОI/219

Пане Тадею,

чутливим серцям і умам беручкїм наш *Провулок* воїстину несе могутню мурупробивнї енергїю, повірте вкінці мені: у нас вже чи не старому?! Оце, мотайте, будь ласка, на вус, за *НСом* я своїм, слава Богові, ще поки що баритонуватим голоском у ефір Польського радіо випустив Ваші про річник міркування, вивершуючи їх також власним звідтіль же присвятним текстиком саме про *український літературний Провулок т. 2/2002*, після чого в сусідському ефірі, зразу по закличних словах *Більше вітру у вітрило України*, сіс, Хмельницького марш, як грім з ясного неба, не заяложеною приказкою: надійною реальністю пролунав назустріч нашій в діаспорі долі, майбутньому пер-крил наших незламних, о!

А другу половину, скромно бо скромно, своєї радіопрограмки, наче само собою скомпонувалося, еге само, я заповнив поезією чистої води, так думаю, бо Киризюком, його *Осінно*, *Біщадським спомином*, *Віконцем*, бо Карабовичем, його *Вербною неділею*, *Тайною вечерею*, Лапським, бо його *Коли Мойсей*, *Потетам України в Польщі суцїм і творящим*, розуміється, все се задля більшої експресії випустив у ефір на стишеній до підпільного шепоту українського народу музиці: вийшов цимес, як жиди кажуть, вийшло чудово, як Ви говорити чи казати звикли?! Пане Тадею, наша мова для чаклування вустами нації создана: скажіть чи й Ви у хвилини занепаду не такої ж, чи не подібної спасенної мислі?!

Отже, після вдалого, як на мене, на антені *ПРу*, в його ефірному просторі наскрізь, догадується, проукраїнсько без будь-яких обмежень виступу, Остапа Васильовича в Польщі жодна темна сила вже не контролює, повна, цілковита беззастережність, нарешті, кажу ж, вже в кав'ярні, аж дивно, прихильної мені установи польської стійкої держави, миттєве світовідчування й мислення про широкий світ, навіяне настоящим Киризюковим світовідчуттям і підляською думкою, похапцем, щоб з голови, зі свідомости, з нетривкої, як не крути,

старечої пам'яті щоб у невідь ніщо не втекло, я на двох серветках все записав: ось як!

**Іванові Киризюку,
в рідний красвид:
невідривно задивленому!**

*Там – за плотами
За перелазами
Вітер пряде куделі
І пливе то все за село
Мов морські каравели.
Іван Киризюк*

**Остап Лапський
у суголос йому:**

І понині, Йване,
перелаз край саду,
а за перелазом
поле і завія в полі?!

Вже коли не дав,
мій добрий Боже,
то і не давай
людині: долі, долі!

19 березня 2003, Варшава, *Різотрав'я* або: на обрії мовлення й молитви, а, може, пане Йване, на обрії слова, пісні, а, може, на обріях пісень-молитов, га, вагаюся, дописуючи цей вже 190-ий опус: безкоментарний?!

Ні, скоментую, ліричністю поет Іван глушить поета Остапа, а наш Тарас, стоїть на п'єдесталі в Варшаві завдяки Дмитру Павличкові, Тарасик, немов принагідно у новий час з потойбіччя почерез мене, вигнанця, вже ондого, тутешнього колись у себе на законній батьківщині зухвало привласнюваній то Москвою, то Варшавою, а нині немов

Мінськом, Григорович і собі почерез Васильовича за-любки посмертно перекликнувся з Богом своїм чи не застарілим уйняттям, не біймося влучних полонізмів, вічної матерії, бо ж прохав був Господа, коли жаль доброї, то дай злої, злої: чи справді?! Чи це лише не літературна фігура, га: новітній часе?! До речі, дехто, Йване, з моїх критиків-почитачів не схоплює фігурностей літературного мовлення й сприймає художню дійсність за звичайну, навколишню, отже забрьохану й забріхану вщерть, не розуміючи очисної першої супроти другої: я і Ти, ми, поети, великі асенізатори людських свідомостей, сумлінь, світоглядів?!

Пане Тадею, гадаю, обгрунтованою є думка від Богдана Бойчука про те, що група українських поетів, у Польщі вірна Україні, неофіційно вже називана польською, згуртована довкруг *Провулка*, з легкої Вашої руки нам народженого, що вона, оно дивись, як в незагірному майбутнім своїй просуспільній асенізаційній поезії надасть, навіть неозброєному оку, примітних, як кажуть, нових якостей?! Міркую, кожен групівець, наголошуймо корінь, по-своєму чуткий на слово і, володіючи внутрішньою філософською системою, посилено й надалі шукатиме стосовних, для найвсебокішого себерозвитку й себе-запису придатних, ще придатніших аніж досі, художніх засобів, а вертаючись до початкового мотиву, скажу, накопичуватиме саме єдино перспективну енергію, щоб їй, такій завдяки все вперед та вперед іти, діаспорну зачухану гуманістику до батьківщини висот підіймати, o człowieku, czyli o sobie, czyli o nas, czyli o twórczej duszy, myśl osadzając właśnie w ojczystym krajobrazie tudzież przestrzeni kosmicznej: czy to nie brzmi?!

Lieber Herr Karabowysch,

sei es dazu auch deutsch gesagt: ich führe tatsächlich einen Krieg seit mehr als vierzig Jahren, und ich fürchte, ich bin dabei ihn: nicht zu verlieren?! *Провулок*, дорога Європо, переміг, радіймо, на вулиці: на нашій вже свято!!! Варшава 21 березня 2003, ОІ/190: якби так *від поезії до прози* перейти в *дорози до неба*, ге?!

Післямова

Подій не сілувати:
принцип мій!!!

Вони самі
пізніш чи рано:
на творця нагрянуть?!

Завжди так було,
чому б інакше:
мало б бути?!

Будь собою,
як і був,
поетом долі
часу доброго:
години люті?!

Нагрянути: траплялось, що увесь гóрод по цілих ночах був у тривозі, прислухаючись, як вили собаки, і сподіваючись, що ось-ось нагряне ворог і всіх переб'є (*Кропивницький*). **Будь собою:** manchmal ist es nur ein Schritt, um selbst zu dem zu werden, was man: zu verabscheuen glaubt?!
17.IV.2003, В, ОI/181

Зміст

Відрив	5	У Варшаві онде снити ...	35
Пісенька 1	6	Опус 33	36
Подієзнавцям	7	Бузувірним мугирем	37
Був і буде	8	Ради України	38
Прідане	9	Чи повіриш	39
Мені хто віри не йме	10	З неприкаяністю розмова	40
Я перестаю	11	А оце вже	41
Хтось чує	12	Юнаки!	42
Листи	13	Як на мене	43
Ходіння	14	Після виступу	44
Безхатість	15	Ждав: діждався	45
Берестейського краю		Обопільна хата	46
церковникам	16	Достеменний зміст	47
Б Наталі в альбом:		З Новим роком	48
моя печаль?!	17	Хай мій голос	49
Як сон	18	Суто не по-етичному	50
Не буде	19	До речі	51
Міщани	20	Не лякай	52
І з віри	21	Щоб тільки не	53
Пісенька 2	22	Моє повернення	54
Пам'ятаю	23	Леніну	55
Двох неб радість	24	Не мутантністю	56
Ще не мертвий	25	Садок вишневий: ?!	57
Жарт	26	Святостей бичем	58
Як творець	27	Добра жменя	59
Звідки	28	Степан Козак	60
Не знати	29	Мовляв: вставай!	61
Самокритика	30	Надія є, а...	62
Не і не	31	Більшість	63
Кобзарям	32	Затхлий фарш	64
Чекання	33	Поборникам глузду	65
Тягло хлопчину	34	Україну поколінням	66
		Надлам/ність	67
		Пуста надія	68
		Її недремність	69
		... во благо не буває?!	70
		Битому опора	71
		Тепер подумав	72
		І, і, і, і, і	73

Якось за німця	74	Безнадійна рація	107
Вогонь: я?!	75	Лише своєю квашею	108
У честь Потьомкіна	76	Знали ж	109
Про нащідність	77	Господи	110
Бачив сам	78	До життєпису	111
Украй	79	Пір року спір	112
Шкодюю	80	У мене	113
Хвантазія	81	Діячам ОУПу	114
Мій регіт	82	Художністю	
Катре еС	83	обшпаримо	115
Вельми тішитися	84	Своєрідне горе	
Землякам	85	або:	
Їй	86	не вона ж одна	116
Є чого послухати	87	Вже не стосується	117
Проти двомовної:		Признайся	118
самонедержавности ..	88	Вимріяній Візантії	119
<i>Нашим громадівцям,</i>		При відчиненім вікні ...	120
<i>що: по Україні</i>		Батьківщини глибина	121
<i>вештаються!</i>	89	Куди Батиям	122
Цілеспрямоване		Сучасся зерня	123
баламуття	90	Я порадив	124
Думка вголос	91	А акушерка	125
Протиставлення	92	Сусідство настає	126
Завзяття	93	Саморозбір	127
Кут зору	94	Дивними очима	128
Самовітіше тужитимеш	95	Цитькає лиш той	129
У ній на дні	96	Особою погасимо	130
Афористично	97	Обопільна радість	131
Неабияке уповання	98	То..., то...	132
Політика	99	Лесиним обтесані	133
Самопроекція	100	Навіть тут	134
Спілці письменників	101	Я в тих літах	135
Мій художнику	102	Де ти	136
Самоповажання	103	Родоводу капля	137
До уваги олігархам	104	Співзалежність	138
Назустріч непевності ...	105	Неспантеличений	139
Про запозиченість,		Най собі ламають	140
а чи й не:		Вустами сім'янина	141
запозичуваність?!	106	Знову спомин	142

Катрусю еС	143	Тільки сильий	180
Смішно	143	Я і ви	181
Марії еФ: в альбом знов	144	Вод поліських видра	182
Бе Наталіє	145	Здивованість	183
Олександро Ш/Н	146	Аварійне око	184
Мілю і Мар'яне	147	Злість глушу	185
Горбачекам	147	Неначе жаль	186
Єві Копець	148	Полякам Перемишля ...	187
Як у нікого	149	Порохом сухим	188
Співаю ввечері	150	Роздумами	189
Стурбованість співця ...	151	Я переборов	190
Відчування	152	Шукаю голови	191
Катре еС	153	Мав би доступ	192
Францішкові еС	154	Найбільше щастя	193
Межі не знаємо	155	В руці Всевишнього	194
Поетам	156	Дрімаючи	195
Звідти тут	157	Тужу за	196
Перечитуючи óпуси	158	Чесно з собою	197
Розмова з натхненням .	159	Не нищечком	198
Геть розлого	160	Боком вийшла	199
Як на зло	161	Дівчатам УПА	200
Очима	162	Хто ти	201
Мій дивний поїзд	163	І у нас вона ще буде	202
Мій старосвітський		Великодність 2003	203
потяг	164	Не мене	204
Господні обрії	165	Напередодні матури	205
Збісилась доля	166	Такої змістом	206
Байка	167	Посилено шукаю	207
Каламутне		Підведе з колін хто	208
випиваємо вино	168	Мовчанням	209
Материну мову	169	Глеки	210
Звук	170	Життя	211
У приступі щедроті	171	Буде	212
Голово НСу	172	Кричить	213
Визрівання	173	Високим	214
Святково	174	Жартома 1	215
Боже милий	175	Жартома 2	216
Лячно	176	Żartobliwie 2	127
З Москви	177	Пане Тадею	218
Чаїлася пороша	178	Іванові Киризиюку	219
Якою	179	Післямова	221

*Дзвіничним гудом
одержимість межі вами:
житиме моя?!*
Остап Лапський